

Uppsala-Ekeby i pressen

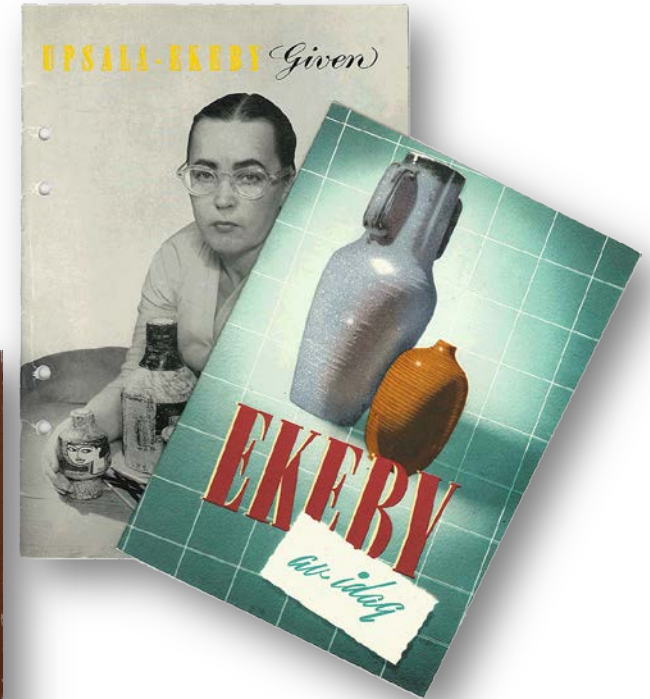
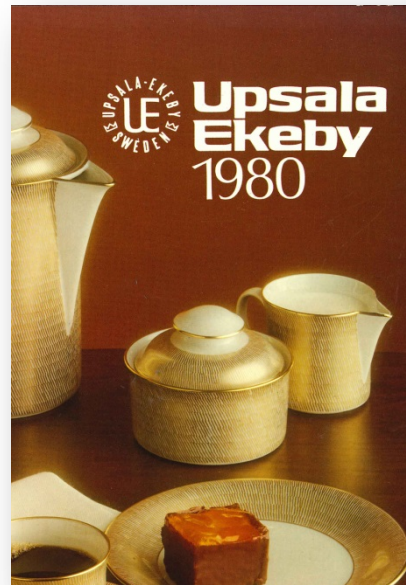

Arkivarie Erik Lindblad

Uppsala-Ekebys arkiv

110 hm handlingar

- Protokoll
- Räkenskaper
- Korrespondens
- Personalhandlingar
- Produktkataloger
- Pressklipp

Pressklipp

- I huvudsak från ca 1940-1980
- Dagstidningar, veckotidningar, facktidsskrifter
- Artiklar från lokalpress rörande dotterbolagen
- Internationella artiklar

Oförändrat 8 proc. i Upsala-Ekeby a.-b.

Upsala-Ekeby a.-b. redovisar för sin rörelse vid Ekebybruk under fjolåret efter gjorda avskrivningar en nettoinkomst av kr. 322,544:60 mot 211,240:78 under 1941. Styrelsen föreslår en oförändrad utdelning av 8 proc.

Till pensionsfond för de anställda har under året avsatts kr. 100,000 vid Upsala-Ekeby a.-b. och kr. 60,000 vid fabriken i Gävle, Gefle porslinsfabriks a.-b.

UNT 23/1 -43

Vinststegring för Upsala-Ekeby.

Upsala-Ekeby a.-b. ökade i fjol sin försäljningsvinst från 0,68 till 0,97 milj. kr. Trots rätt stora avräkningar att skaffa bränsle och materialer ha bolagets olika rörelsegränser visat en tillfredstillande utveckling. Sedan i fjol bokslutet avsatts 150 000 kr. (-) till en pensionsstiftelse och vinst- och förlustkontot debiterats med avskrivningar på 69 948 kr. (85 879) och ombokstader på 0,61 milj. (0,40) framkommer ett netto på 322 544 kr. (211 240). Utdelningen föreslås till oförändrat 8 proc. Vid vinstfördelningen avsättes till skatters konto 150 000 (50 000). I ny räkning utbetalas 109 698 kr. (135 250).

Bolagets leveransräkningar stego i fjol från 0,22 till 0,52 milj. Skulder till dotterbolag upptogs i 0,18 milj. (0,30). Häremot svara fordringar hos kunder och dotterbolag på 0,16 milj. (0,59). Aktieportföljen ökades i fjol från 0,82 till 1,01 milj. genom förvärvet av aktiemajoriteten i Karlskrona porslinsfabrik, vilken först bokas i 222 878 kr. — Förtroendestörsta intress utgöres av aktieinnehavet i Gefle porslinsfabrik, upplaget till 777 494 kr. Bolagets i bankfordringar uppgå till 492 453 kr. Likviditet är som synes mycket god. Bolagets ämna hålls i Uppsala den 8 mars.

Gefle Porslinsfabrik ger 5 proc.

Gefle Porslinsfabriks a.-b. hade i fjol ett netto på 90 530 kr. Dess förinnan har till ett delrederekonto avsatts 45 548 kr. och avskrivit 13 456 kr. samt avsatts 60 000 till en pensionsstiftelse. Styrelsen föreslår en utdelning av 5 proc. samt att av vinstmedlen användas ytterligare 75 000 kr. för avskrivning av aktieportföljen. Denna upptar 630 aktier i Karlskrona Porslinsfabrik, bokade i 347 288 kr. Karlskrona Porslinsfabrik redovisar ett netto på 45 628 kr. Inclusive vinstbalans ställas till förfogande 62 260 kr. Härav överförs 49 592 kr. till dispositionsfonden medan återstoden utbetalas.

Vackert bokslut för Upsala-Ekeby

För Upsala-Ekeby a.-b. har det gångna året uppenbarligen varit mycket gynnansamt, ehuru styrelsen i den nu föreliggande förvaltningsberättelsen säger sig med att tala om en trots avräkningar att anskaffa bränsle och materialier tillfredstillande utveckling.

W. Sterner,
verkst. dir.

Oförändrat 8 proc. med 0,15 milj., att 8 aktier avskrivs 0,15 milj. samt att resten förs i ny räkning.

Bolagets ställning är mycket god och välkonsoliderad. Anläggningarna bokas i ungefär oförändrat 1,12 milj. och lagret av fabriktill och råvaror har även förblivit oförändrat i 0,18 milj. Däremot ha fordringarna inkl. obligationer ökat 0,33 till 1,56 milj. samt aktieportföljen trots vissa nedjusteringar med 0,29 till 1,01 milj. Under året har bolaget tillsammans med sitt dotterbolag, Gefle Porslinsfabrik, köpt aktierna i Karlskrona porslinsfabrik och av dessa redovisas i Uppsala-bolagets portfölj 444 st. bokade i 0,23 milj. Karlskrona-fabriken tillverkar som känt utelutande färlspätkta porslin. De främmande skulderna ha ökat 0,30 till 0,89 milj. varav 0,10 milj. till pensionsstiftelsen och 0,52 till leverantörer. Det egna kapitalet inkl. vinstmedlen uppgår till 2,97 milj.

Gefle porslinsfabrik redovisar en från 77,000 till 91,000 kr. ökad nettovinst samt ger oförändrat 5 proc. utdelning. Bolagets anläggningar bokas i 0,30 milj. fordringar inkl. obligationer i 0,96 milj. samt de främmande skulderna i 0,51 milj. Det egna kapitalet inkl. vinstmedel uppgår till 1,24 milj. Karlskrona porslinsfabriks redovisar en ungefär oförändrad nettovinst på 46,000 kr. Ingen utdelning.

1942

Svenska
Dagbladet
5/3 - 43

Sl. T. 3/3 - 43

Personaltidningar

1946

EKEBYGLIMTAR

EKEBYLÄNKEN 1950

Nr. 1

Inför bokslutet.

Hur var resultatet av moderbolagets rörelse under förra året?

Svaret måste bli »normalt». Då det är av intresse för varje anställd att veta hur ekonomin hos det företag, han arbetar i, lämnas här en så utförlig redogörelse som möjligt. Siffrorna visar, att en anställning i vårt företag är väl så säker som i de flesta andra svenska företag.

Varje år görs ett bokslut för koncernens olika företag, varvid en redovisning lämnas över resultatet av det gångna årets verksamhet samt hur detta resultat uppstått. Den sistnämnda redovisningen kallas »Vinst- och förlusträkning». Här nedan lämnas en uppgift om de siffror, som gäller verksamheten vid Upsala-Ekeby AB under år 1949.

»Vad bolaget intjänat = intäkter.»

Intäkter av försäljning av bolagets produkter efter avdrag av löner, hjälp- o. driftsmaterial, underhåll o. rep. av byggnader o. maskiner m. fl. kostnader för tillverkning o. försäljning	1.799.926:24
2) Räntor på lån till dotterbolag	34.000:—
» » » » andra	88.321:81
3) Vinstutdeln. på aktier i dotterbolag	72.900:—
» » » » i andra bolag	9.076:03
Summa Kr.	2.004.224:08

Från dessa intäkter avgår:

»Vad bolaget betalat ut = kostnader.»

(Vissa kostnader har redan dragits av under punkt 1)

4) Värdeminskning genom försäkring o. förädlning av fastigheter, maskiner, inventarier o. verktyg	243.100:76
5) Osäkra fordringar på kunder har skrivits ned med	5.644:24
6) Skatter till stat och kommun	397.376:—
7) Kostnader för bolagets centrala administration	363.182:74
8) Avsättning till pensionsstiftelse	300.000:—
9) Räntor på pengar som bolaget lånat upp	88.385:29
Summa Kr.	1.397.689:03
10) Skillnaden mellan intäkter och kostnader utgör nettovinst på verksamheten under året	606.535:05
Häruv utdelas till aktieägare	195.984:—

Utställning i USA.

Det av utställningen.

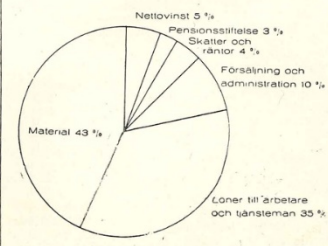
I början av juni arrangerade vår agent i Seattle en mycket populär utställning i Seattle Art Museum i staden Seattle i Nordvästra U.S.A. Ekebys, Gefles och Karlskronas prydnadsgods visades tillsammans med svenska möbler och textilier samt svenskt glas. Denna del av U.S.A., som ligger längst bort ifrån Sverige, har en relativt stor befolkning av svenskt ursprung och är en lämplig utgångspunkt för en introduktion av typiskt svenska produkter.

Reklam för utställningen i ett skyltfönster.

Löner och ersättningar åt de anställda:

Till styrelse o koncernledning (p. 7)	197.825:81
» arbetare (punkt 1)	3.292.483:70
» övriga anställda (punkt 1)	829.773:15

Dir. Sterner på resa i Europa.

Efter återkomsten från en affärsresa i Mellanuropa intervjuades dir. Sterner i början av juli i Upsala Nya Tidning, varifrån vi saxat följande:

Resan gick genom Danmark, där Chemoskandias nya stora anläggning i Köpenhamn, som är ett av ekebyntresserna, besöktes. Fabriken ifråga skall i augusti påbörja framställning av ftalysreanhydrid, en mycket efterlyst produkt, som har en starkt stigande användning inom färg-, läck- och plastindustrin. Ett annat ekebyntress är Hotaco vid Holbæk, där fabriksproduktion bedrivs av takpapp, tjärprodukter och värmematerial. Man håller där också på med en mycket egendomlig produktion: flera hundra arbetare är sysselsatta med att förvandla gamla ostrobankar till kalkfoder. Miljoner säckar går på export till England, Schweiz m. fl. länder.

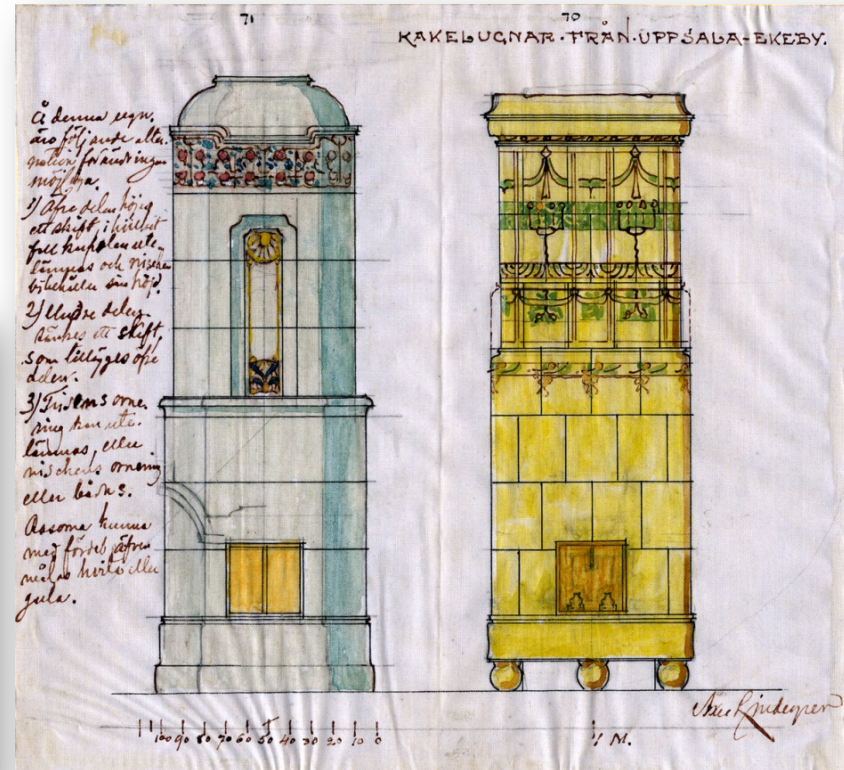
Ateruppbyggnadsarbetet i Västyskland fortskrider med en något växlande intensitet. I den amerikanska zonen byggs det proportionellt mycket, och även inom den engelska zonen pågår en återställning av betydande mått, särskilt i förhållande till liknande verksamhet inom franska zonen, där den närmast kan betecknas som relativt eftersläpande. I Saarområdet, där ju ett samarbete etablerats mellan tyskar och fransmän, byggs det däremot fantastiskt, och detta område intar därigenom en särställning. Lönelönet i Tyskland är verkligen mäkta stort. Industribetalningen är i genomsnitt 80-90 Pfennig i timmen och 1:30 Mark för ackordsarbete. En garage-

Forts. sid. 4.

Forts. sid. 2

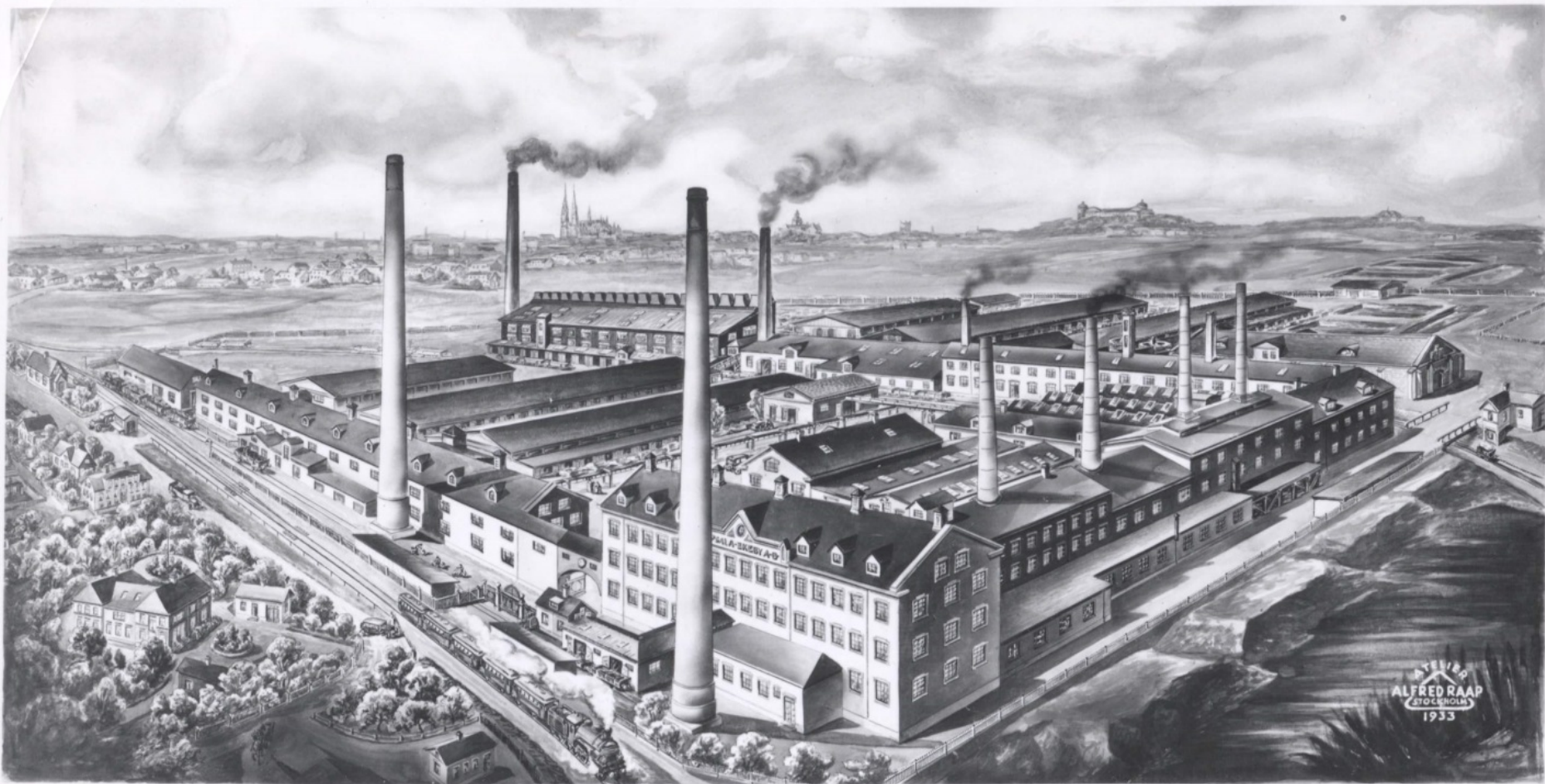
6 000 ritningar

- Byggnader
- Maskiner
- Kakelugnar
- Kartor
- Skisser

4 000 fotografier

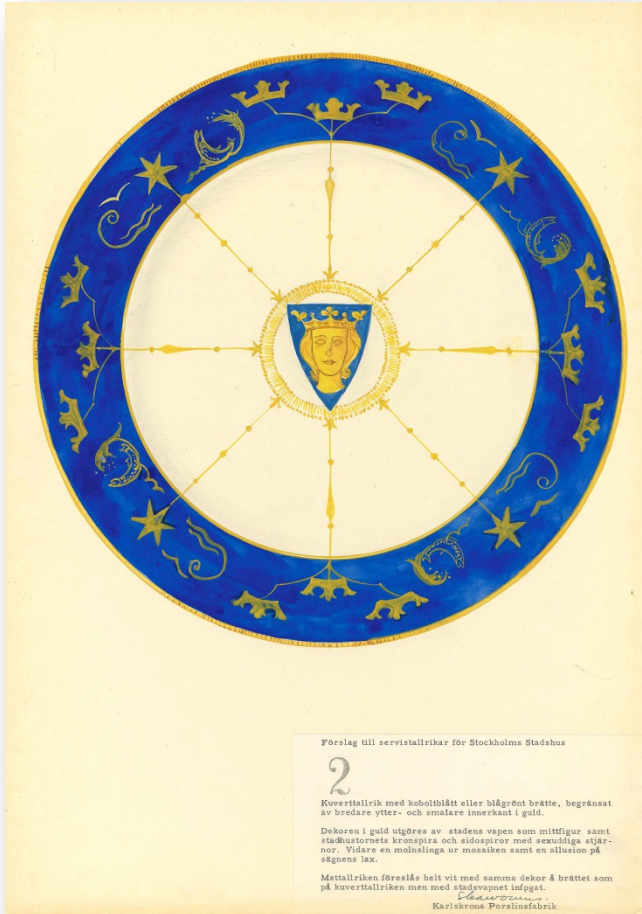

UPSALA-EKEBY AKTIEBOLAG
EKEBYBRUK

Dotterbolag

Upsala-Ekeby-Aktiebolag
som vid
Ekeby i Bondkyrko socken,
¹/₈ mil utom Fjordingstull,
anlagt **tegelbruk** och **kakelfabrik**,

tillverkar derstädes af utmärkt god lera starkt, välbrändt och stort **mur-** och **taktegel**, det senare äfven af en här ny modell. Vid kakelfabriken, hvars verksamhet tagit sin början med år 1887, komma **kakelugnar** af alla qvalitéer att efter nya modeller förfärdigas.

Beställningar mottagas vid Ekeby samt af Landskamreraren J. Malmberg, Åsgränd N:o 4.

Verkets telefonnummer är 90.

Upsala Nya Tidning.

No 8689 Dagliga upplagan

Onsdagen den 30 April

34:de årgången

Upsala-Ekeby a.-b., en framgångsrik industri

Ett besök vid Ekebybruk med dess stora nyanlagda tunnelugn

Bozemästare Joh. v. Bahr.

Direktör Axel F. Sterner.

Företaget utgör det största i branschen inom Skandinavien

Den industri som utövas av Upsala-Ekeby aktiebolags huvudfabrik, Ekebybruk, är nästa år fyrtio år gammal. Att detta stundande jubileum med den följande artikeln föregripes har ett alldeles särskilt skäl. Underrättelsen att nu vid företaget inmonterats och tagits i bruk en ugn, som i storlek, teknisk fulländning och modernitet söker sin like i Skandinavien föranledde en medarbetare i Upsala Nya Tidning att avlägga ett besök vid Ekeby bruk och därvid besågs icke blott den nämnda storslagna ugnen utan även företaget i öfrigt, som genomgått en så genomgripande utveckling till verkligt storindustriell drift med tillämpande av de mest ekonomiska och kraftbesparande metoder att en utförlig skildring i ord och bild av hela företaget kan anses ägnad intressera allmänheten.

Med disponent G. W. Widman och tegelmästare A. Samuelsson som ciceroner fick medarbetaren en instruktiv inblick i hela fabrikationen.

Till en början bör kanske för att man skall få ett begrepp om tillverkningens storlek nämnas att den årliga omsättningen vid Upsala-Ekeby inklusive dess fabrik i Kungsängen — f. d. Upsala kakelfabrik, startad 1837

till vanliga bostadshus, slott och helgedomar. Av densamma har frambrakts de mest skiftande föremål från enkla ugnar till eleganta vaser. De olika industriprodukter, som uppträtt på världsmarknaden för att ersätta lervarorna, ha aldrig hunnit bli gamla och kakel och tegel inta alltjämt en dominerande plats bland byggnadsmaterialen.

Kring Upsala har tegelindustrin ett naturligt centrum. Den del av vårt landskap, som tidigare översvämmats av Mälaren och nu utgör den s. k. Upsalalätten bär över berggrunden ett på sina håll mäktigt lager av utmärkt lera, varför där uppstått ett flertal tegelbruk och lervarufabriker.

ett mera skarpt deltagande i konkurrensen framför allt inom kakelbranschen. I samband med sammanslagningen sagda år med Upsala kakelfabrik a.-b. förvärfvade Upsala-Ekeby a.-b. direktör Axel Sterner som chef för det gemensamma företaget. Dir. Sterner har med öppen blick för

linbana till tegelbruket, resp. kakelfabriken. All lera till den senare slammes och uttömmes i valdiga basängar, där den får vara över vintern och varifrån den på våren tas in i magasinen för nästa vinters behov. Härvid liksom i hela driften har såsom redan antytts arbetsbesparande

m. m. En avdelning som vi särskilt stanna vid är den, där plattillverkningen äger rum. Ett par moderna maskiner pressar den till ett pulver malda massan till väggplattor som sedan glaseras och bränns. Kapaciteten är 3,000 eller tillsammans med fabrikationen i Kungsängen 5,000 plattor dagligen.

Med stort intresse följer man arbetet på keramikavdelningen, hur godset formas under drejarnas skickliga händer och hur de konstförfarna dekoratörerna försor godset med vackra färgmönster. Det senare sker dels med pensel, dels med moderna pressluftapparater. Mönster för kakelugnar och keramik ha gjorts av en lång

motteunderlag som man kan se av de meddelade bilderna. Värmen från ugnen torkar godset, som sedan föres in i den stora ugnen, där det brännes. Ugnen innefattar 40 vagnar, som långsamt passera genom densamma så att en ny vagn införes varje timme samtidigt som en färdigbränd vagn föres ur ugnens andra ände. Temperaturen i eldsönen är 930 gr. och värmegraden i ugnens olika delar kontrolleras med en självregistrerande apparat. I själva eldkanalerna är värmen uppe i 1,250—1,270 gr., men själva elden kommer icke i direkt kontakt med godset, varigenom man undviker att det kommer damm eller aska på detsamma. Bränningen blir också på detta indirekta sätt mer jämn. Med denna ugn kan man på 48 timmar bränna samma kvantitet kakel och keramik, som annars på en vecka.

Eldningen sker med stora gasgeneratorer matade med trätugg eller krök. Den kraftiga trätuggen producerar på en timme 70 km. trätugg mellan sina kraftiga käftar. I denna moderna ugnanläggning gör man en bränslebesparing på omkr. 50 proc.

Till bolaget hör också ett större

Från uppländsk lera till bordsprydnad hos indisk furste.

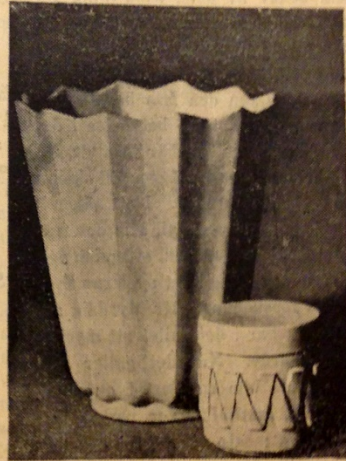
6,000 kilo råmateriel daglig ranson för
upsaliensisk keramikindustri.

Bland drejare, formare och modellörer
vid Ekeby bruk.

Från uppländsk lervälling till bordsdekoration hos en indisk furste. Den metamorfosen synes i första ögonblicket alltför fantastisk för att någonsin kunna träda i uppfyllelse. Verkligheten är dock mången gång underbarare än dikt, och så är även förhållandet i detta fall. Ovannämnda förvandlingsprocess äger med andra ord rum om inte dagligen så dock många gånger om i Upsala, närmare bestämt ute vid Upsala-Ekeby, där Tidningen Upsalas medarbetare varit i tillfälle att besöka den keramiska tillverkningen under ciceronkap av driftsingenjör Kurt Merkelbach.

Vid företags anblicken utgör fabriksinteriören åtminstone för en i de keramiska processerna obehövad lekman ett hart när oöverskådligt virrvarr av lerupptag, filterpressar, drejskivor, tunnelugnar, glacyrbänkar och packrum. Så småningom klarna dock begreppen, under det att driftsingenjören gör sitt bästa för att förklara den invecklade behandlingen en ordinär lerklump genomgår, från det ögonblick den grävs upp ur jorden till dess den i skepnad av t. ex. en modern reliefprydd väggvas packas in i silkepapper och överlämnas till den eventuella köparen.

Bolaget har naturligtvis egna lerupptag, varifrån varje sommar försvarliga mängder råmateriel transporteras till upplagsplatserna. Varje dag förbrukar man 40 ton kalkhaltig lera för gjutillverkning, under det att 6 ton kalkfri, järnrik lera åtgår till keramikglaser. Råvaran kommer alltså från

Ett par av Skawonius' pjäser.

upplaget till fabriken och tas först om hand av en finmalningskvarn, varefter den medelst tryckluft förpassas till en siktcylinder för vidare befördran till en blandningsbäck och en filterpress. Efter denna behandling liknar den förut nämligen "ohyvlade" klumpen mest av allt en jättestor brödkaka. Ännu återstår dock ännu en malning för att luften skall pressas ut och sedan transporteras lertacken tillsammans med sina otaliga kamrater upp till drejnings- och formningsavdelningen.

(Forts. på 6:ta sidan.)

Deltagarna i tisdagens 30-årsfest med veteranerna sittande i mitten.

Upsalaborna få skidbana för märkesprov.

Uplands idrottsförbund och Upsala Nya Tidning arrangerar.

I år behöver upsalaborn ej fara till fjälls för att åka skidor. Det var länge sedan vi på våra breddgrader haft så rikligt med snö så här års och föret är härligt i såväl skogarna som på slätterna. Under den gångna julhelgen ha skidorna plövats flitigt och mången har börjat träna för Thors och Upsala Nya Tidnings korporationsstafett, som äger rum söndagen 16 januari. Även om alla inte vilja tävla, så önskar nog litet var ha ett synligt bevis på sin färdighet — skidlöparmärket. Det är inte svårt att erövrta och kan bli var och ens egendom efter en smula träning.

Uplands idrottsförbund och Upsala Nya Tidning komma även i år att lägga upp ett skidspår i och för märkestagning. I vilket terrängparti denna bana skall gå är ännu ej bestämt, men förmodligen blir det i trakten av Graneberg. Banan får kostnadsfritt användas av stadens föreningar, vilka önska anordna märkesprov. Vi återkomma med närmare meddelanden.

S:t Eriks lervarufabriker firar sitt 30-årsjubileum

Anslående festlighet i går kväll med heders-gåvor åt bolagets veteraner.

Ett par av minnestallrikarna, som tilldelades trotjänarna.

A.-B. S:t Eriks lervarufabriker firade 30-årsminnet av sin start vid en festlig tillställning på Hantverksföreningen i går kväll. Till festen, vid vilken disponent Sten Sjöstedt fungerade som värd, hade inbjudits omkring 110 personer eller huvuddelen av bolagets personal med damer. Sedan man

samlats kl. ½7, tog disponent Sjöstedt till orda och gav i korthet en återblick på bolagets verksamhet och utveckling under de tre gångna decennierna. Han erinrade om de gamla trotjänarna, som under årens lopp skördats av döden, och vände sig med ett tack till de ännu

(Forts. å 7:e sid.)

S:t Eriks 30-årsjubileum.

S:t Eriks lervarufabriker tegelbruk.

(Forts. från 1:sta sid.)

levande veteraner, som varit med redan före det nuvarande bolagets tillkomst eller från dess första verksamhetsår. Till aderton av dessa utdelades minnestallrikar, upptagande som motiv kakelfabriken respektive tegelbruket, beroende på mottagarens profession, och försedda med vederbörandes namn och en tillägnan. De vackra minnesgåvorna, som komponerats av Greta Runeborg och målats av dekoratör K. J. Franzén, tilldelades kakelarbetarna August Andersson, Johan Fundell och Johan Pettersson, dekoratrisen Jenny Bellander, kakelarbetarna Ernst Andersson, Oskar Blomquist och Albin Westrin, tegelarbetare Joel Redlund, tegelbrännare Waldemar Favre, modellör Viktor Westberg, tegelarbetarna Per E. Eklund, Simon Eriksson och Arvid Rönn, kakelarbetare Johan Jansson, drejare Hjalmar Wallström, tegelarbetarna Johan Ehn och Karl Aug. Bergström samt förman Per Erik Tranberg. Efter utdelningen av hedersgåvorna spelades Stenhammars "Sverige".

Därpå vidtog en angenäm supé, varunder disponent Sjöstedt i ett anförande vände sig till bolagets hela personal med ett tack för gott arbete. Han betona- de vikten av ett förtroendefullt samarbete mellan ledningen och de anställda, och hoppades att den del av personalen, som nu skall lämna bolaget i samband med kakel- och keramikfabri- kens nyligen beslutade överlåtelse till Ekebykoncernen, ännu under många år framåt måtte få sin utkomst i den gamla fabriken. Vidare föredrog personliga hälsningar med anledning av jubileet från styrelsens ordförande, major And. Sjöstedt, och styrelseleda- moten ingenjör G. Laurell, vilka vora förhårande att infinna sig. Hrr Sjö- stedt och Laurell ha ända sedan star- ten 1907 stått i bolagets ledning.

En av de äldsta anställda kakelarbe-

började man här mycket tidigt tillverka torrpresse väggplattor, och likaså började man snart i mindre skala att föra fram keramik. Kakelugnarna, som ett slag för- lorat terräng i anslutning till utvecklingen på det värmetekniska området, kommo åter på modet under kristiden, då tillverknin- gen hade en verklig glansperiod, för att efter 1924-25 på nytt komma i skymundan. Be- träffande kakelugnarna förtjänar det erin- ras om att S:t Erik på sin tid tog upp till- verknin- gen av finare kakelugnar i Rör- strands- och Mariebergsmodeller med dekor och glasyr i 1700-talets stil. Som kom- plement till kakelugnarna började fabriken också tillverka öppna spisar i kakel och klyvtegel, varvid företagets stora erfaren- het beträffande glasyrer på ett lyckligt sätt kunde utnyttjas. Ungefär samtidigt tog man upp keramiktillverknin- gen i större omfattning, och från 1930 — Stockholmsut- ställningens år — blev S:t Eriks keramik en erkänd faktor inom konstindustrin. Fabri- ken har under årens lopp haft en skick- lig konstnärlig medarbetarstab på detta område, med namnen Edvin Ollers, Anna- Lisa Thomson, Gertrud Lönnegren och Greta Runeborg som de bärande. Vid flera tillfällen har fabriken också byggts om och moderniserats, främst för att motsvara keramikframställningens krav.

Att bolaget nu överlåtit kakel- och kera- mikfabriken till Upsala-Ekeby måste, beto- nar disponent Sjöstedt, ses mot bakgrun- den av att fabriken varit väl liten för att i dessa tider av stordrift kunna drivas fullt rationellt. Möjligheter här till ges genom samdrift inom en sådan koncern som Eke- bys. För S:t Eriks ledning har det varit en angelägenhet av största vikt att erfara, att den nya ledningen kommer att fortsätta driften. Disponent Sjöstedt tänker härvid- ligen på personalens bästa — faktiskt har man under de senare åren drivit kakel- och keramikrörelsen främst med hänsyn till denna personal, av vilka många äro knutna till fabriken sedan åtskilliga år tillbaka och ha tillbragt hela sitt liv i Erikslund så att

NYA
LIDKÖPINGS-TIDNINGEN

Nr 57 Årgång 62. Lösnummerpris 40 öre

Chefredaktör och ansvarig utgivare: Folke Hörling

Fredagen den 15 maj 1964

Upsala-Ekeby har övertagit Rörstrand

Produktionen vid Rörstrand skall fortgå i "oförändrad omfattning"

**HON har
GUD som
kompanjon**

AB Rörstrands porslinsfabriker i Lidköping såldes på torsdagen till Upsala-Ekeby AB. Vilka följer detta i framtiden kommer att få för porslins tillverkningen i Lidköping kunde på torsdagen ingen av de båda företagscheferna, direktör Sven Trued, Rörstrand, och direktör Ake Roos, Upsala-Ekeby, ge besked om. Det enda konkreta som kunde sägas var att tillverkningen vid Rörstrand kommer att fortgå i oförändrad omfattning tills en utredning om den framtida verksamheten gjorts. Sammanslagningen medför att två tidigare konkurrenter nu med gemensam kraft kan möta annan konkurrens.

Klockan 14 på torsdagen kallade Rörstrand sin företagsnämnd till sammanträde en timme senare. Vid sammanträdet gavs information om att Upsala-Ekeby AB övertagit Rörstrand. Den officiella kommunikén om överlåtelsen löd:

AB Rörstrands porslinsfabriker, som är ett helägt dotterföretag till IFÖ-verken har sålts till Upsala-Ekeby AB. IFÖ-verken skall förvärva ett minoritetsintresse i Upsala-Ekeby AB. Verkställande direktören Sven Trued, Rörstrand, kvarstår i sin befattning.

Forts. å sid. 19

Direktörerna Sven Trued, Rörstrand och Ake Roos, Upsala-Ekeby, diskuterar företagets sammanslagning.

"Fusionen ökar möjligheterna ge porslinsarbetarna bättre betalning"

Den sköna kakelugnen som värmt slott och koja har nu gått till historien

UPPSALA (GT:s utsände) Kakelugnen har gått till historien. Den sista svenska kakelugnen levererades härom året till ett östgötahus, från Uppsala-Ekeby. Tillverkningen har man där slutat med för flera decennier sedan. Men så sent som i början på 20-talet levererades cirka 20.000 kakelugnar per år. Sedan kom centralvärmen och gjorde de sköna kakelugnarna till en föga lönande verksamhetsgren.

Den värmekälla som för så många svenskar hör till barndomsbilden liksom för flickan med ljuset på Arosenius tavla har medeltida ursprung. Först fanns ugnar med inmurade lerkrukor, så kom kaklet till i de i slutet på 1400-talet i Tyskland byggda "pottugnar" och på 1700-talet konstruerades det sinnrika system av slingor som höll den blida pjäsen i hörnet varm länge, länge under kalla nordiska vinternätter.

Vemodigt på bruket som gjorde 20.000 per år

De kakelugnar som under gustaviansk tid spred värme i högreståndshemmen var främst dekorerade med blommor och bladverk. Rörstrand och Marieberg tillverkade några kakelugnar med färgmönster som blev populära förebilder långt fram i tiden. Under 1800-talets främsta kakelugnen ut till allmoget. Då kakelugnen under 1900-talets första decennier blev en stor produkt kunde en rund vit sådan fås för 150 kronor.

Från Ekeby gick då huvudparten av det svenska beståndet. Till landshövdingehus i Göteborg och till amerikanska villor. Svenska kakelugnar exporterades nämligen även — bl a till England och USA. En rik amerikan byggde ett hus i oändlig vildmarksnatur och lät arkitekten rita in en kakelugn som skulle stå som en pelare i vardagsrummets mitt. Ritningen sändes till Uppsala och amerikanen fick sin kakelugn förpackad i små lådor.

• FINT HANTVERK

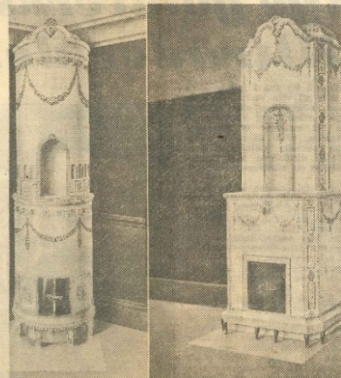
Tillverkningen av kakelugnar innebar ett mycket kvalificerat hantverk. Först togs leran upp, slämmades i dam-

mar, fick ett kallbad över vintern i avsikt att få fram en smidig konsistens, togs upp nästa vår, knådades, gjordes hård, lösmades (överstycken eller gesimser kunde få en ganska rik profilering i de klassiska kakelugnarna), tork- värmdes, putsades till en jämn och vacker yta, brändes, glaserades så för hand och sändes till målarverkstaden för dekor.

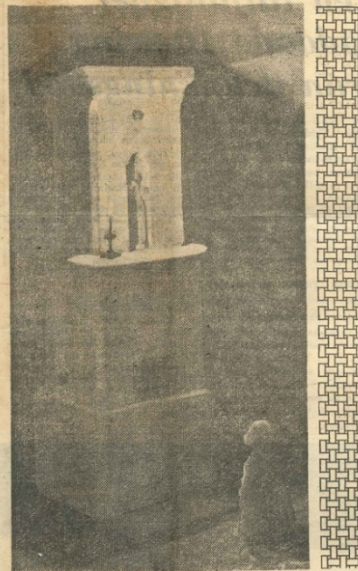
Dessa arbetsmoment skedde på fabriken. För att mura upp en kakelugn krävdes det även specialister. Verkmästare Ivar Carlsson, som kom till Ekeby vid tiden för första världskriget och blev kakelugnsmakare, berättar rtt det var vanligt att de arbetade unge-

Kakelugnen i Älvängen

Kakelugnen hör till barndomsminnena för många svenskar liksom tultan på Ivar Arosenius populära målning i Göteborgs konstmuseum Flickan och ljuset. Den kakelugnen, som fortfarande finns kvar, värmdes i Arosenius hus i Älvängen. Tavlan som bara är 54×40 cm målades 1907 och flickan som står framför kakelugnen och betraktar den fladdrande ljuslågan är konstnärns egen dotter Eva.

En rund gustaviansk ugn från Ekebybruk, 2,83 m hög och en platt kakelugn kopierad från Partille herrgård. Den imiterar de franska spisarna med indragen överdel.

för åtta månader i tillverkningen på bruket och var sedan resten av året egna företagare som kakelugnsättare, en verksamhet som kunde innebära rätt långa resor.

Många av 20-talets arkitekter och konstnärer ägnade sig åt kakelugnens form och dekor. Torben Grut, E G Asp-lund, Carl Malmsten, Nagne Berg finns bland namnen under de nära hundra modeller som offererades från Ekebybruk i 1928 års katalog. Men det var de klassiska kakelugnarna som förblev skönheter i sällskapet; de som skapades efter förebilder från museer, slott och herresäten. Speciellt populära var kopiorna efter Mariebergs-kakelugnarna som skulpterades i röd lera,

reglera syretillförseln genom luckorna, öppna och skjuta spjället.

Men minnet av dem gör även en försäljningschef, som nu ser kaklet användas till kök och badrum, sentimental. Disponent Ivar Kullander vid Uppsala-Ekeby säger:

— En vacker kakelugn, en handdekorerad kopia efter en Mariebergsförebild, är en raritet. Det känns vemodigt att den minskade efterfrågan, de höga tillverkningskostnaderna och svårigheten att få fackkunnigt folk att montera dem gör att vi inte längre tillverkar några kakelugnar här.

Men det finns en del halvfabrikat i lager. Och i fjol vintars levererades en kakelugn gjord efter en modell som

Förhärjande eldsvåda i Upsala på lördagen

**Upsala-Ekebys filialfabrik i Kungsängen
helt ödelagd**

**Skadorna uppskattas till minst
600,000 kronor**

När elden rasade.

Den svåraste eldsolycka i Upsala, som är att anteckna sedan akademikvarnen vid Dombron brann för nära tjugo år sedan, ödelade på lördagskvällen Kungsängens kakelfabrik, tillhörig Upsala-Ekeby a.-b. Kvar står av det stora fabrikkomplexet endast murar och skorstenar, och utom den till största delen alldeles nyinstallerade maskinella utrustningen förstördes även betydande lager av färdig exportkeramik. Vid ett samtal som en medarbetare i Upsala Nya Tidning å brandplatsen hade med chefen för Upsala-Ekeby disponant Sterner uppskattade denne de förstörda värdena till minst 600,000 kronor.

— Det är så mycket sorgligare, framhöll hr Sterner, som branden kommer just som vi fått fabriken satt i stånd, och vi dessutom står inför en starkt stigande utländsk efterfrågan på våra keramiksaker, speciellt från Amerika. Till Kungsängsfabriken hade fabriktionen av exportkeramik koncentrerats och dit hade överflyttats ett fyrtilotal arbetare vid den Örebrofabrik, som Upsala-Ekeby övertagit. Inalles är det bortåt ett hundratal man som nu av branden göras arbetslösa.

Det såg emellertid ganska länge ut som om eldsvådan skulle få än svårare följder. Fabriken stod med en trätrunna i förbindelse med ett större trähus, där man förvarade tusentals kubikmeter av en blandningssera, som är nödvändig för en betydande del av driften vid bolagets övriga anläggningar. Man lyckades emellertid rädda denna del av byggnaderna från eldens påverkan.

Elden upptäcktes omkring kvarten före 6, då rök varnades på taket vid fabriken. Några minuter senare blev brandkåren i Upsala alarmerad och ryckte ut och var inom någon kvart på platsen, som ju ligger en ganska bra väg utom staden, men inom själva stadsdelen. Byggnadens trävir-

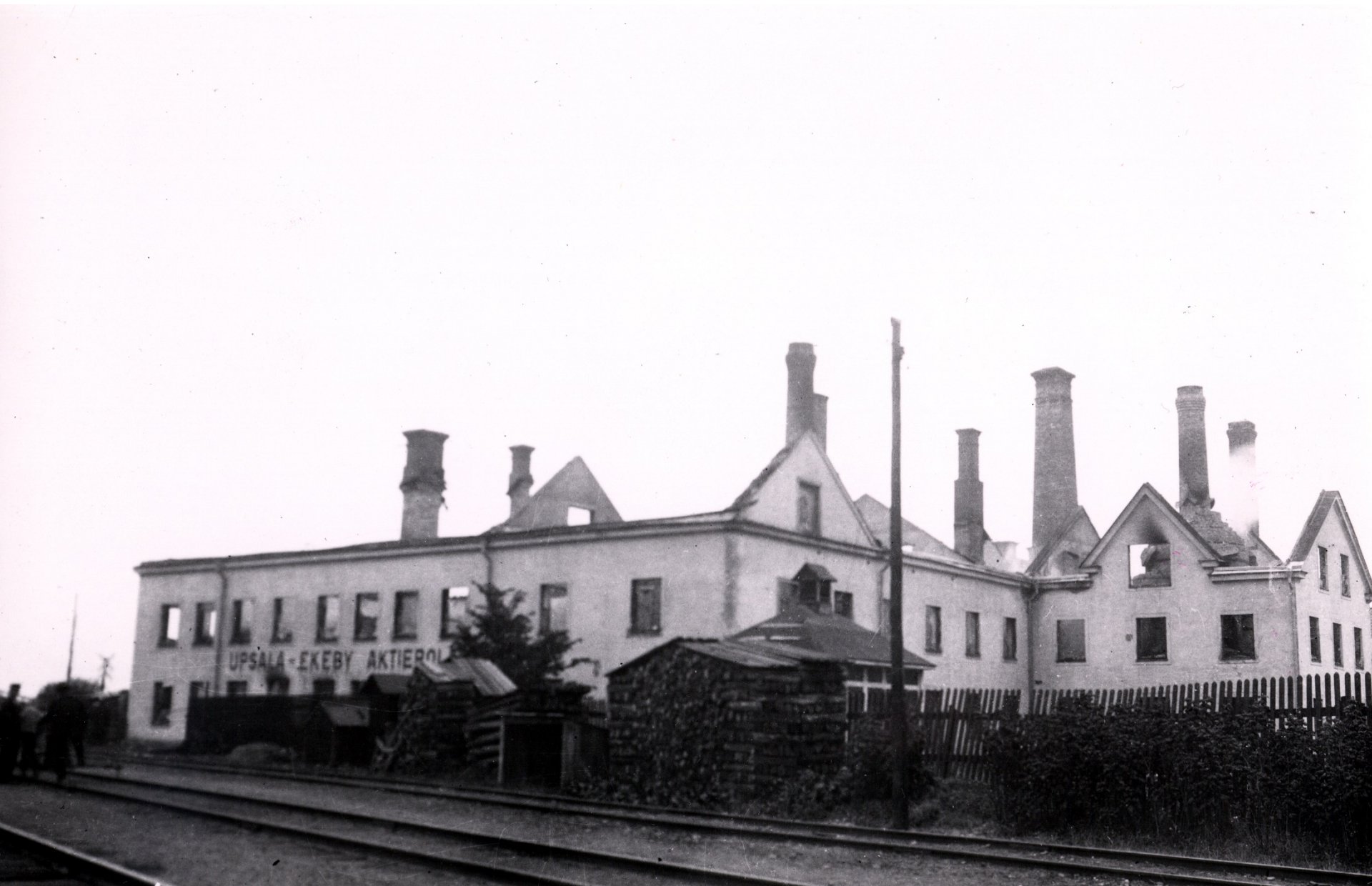
hall, där någon verklig framgång stod att vinna. Man koncentrerade sig därför till en början på räddandet av den nyssnämnda lerladan, och endast några meter från dessamma står ett tvåvånings bostadshus, vilket bebos av några arbetarfamiljer. Båda dessa byggnader voro så starkt hotade att arbetarbostäderna utrymdes — desabättre förgäves.

Slangutläggningen blev ett synnerligen drygt arbete för den fåtaliga styrkan och trots åtskillig frivillig hjälp måste brandchefen Wallnerström snart begära förstärkning från borgarbrandkåren.

Innan slangledningen hade hunnit utläggas fick branden en oerhörd fart och kraft. En väldig gnistrande eldstod, som lyste långväg, avtecknade sig mot oktoberhimlen och inne i staden kunde ingen som befann sig på gatorna undgå att observera händelsen. Man hörde de mest fantastiska rykten korsa varandra: »Hela Kungsängen brinner», »Ångkvarn står i lågor» och annat och vägen ut till brandplatsen blev snart fylld av folk och fordon. Många tusen upsalabor samlades så småningom kring branden, och ordningsmakten hade ett styvt arbete att hålla uppsikt över de nyfikna, så mycket mera som ju järnvägslinjen till Stockholm passerar alldeles förbi stället.

Alldeles intill fabriken ligger en vattenfylld lertäkt, men då vattnet där är endast någon decimeter djupt fick man söka sig längre bort för de båda motorsprutor, som av brandkåren medförts. Den mindre av dessa placerades vid en lergrop med betryggande vattenstånd omkring 300 meter från platsen, medan den större motorsprutan posterades vid en ankdamm i Sofielund omkring 500 m. från brandstället. På grund av det långa avståndet vågade man ej för hårt anstränga trycket utan använde endast två strålrör från varje spruta.

Upsala Kakelfabrik, efter branden 6/10 1928

Upsala Kakelfabrik, efter branden $\frac{6}{10}$ 1928

EKEBY-BRANDEN

Det gamla tegelbruket på Ekeby brann ned till grunden för några månader sedan. Tegelmästare Samuelsson inleder ett referat från eldsvådan med en historik om tegelbruket.

De första trevande försöken till industriell verksamhet vid Ekebybruk börjar med starten av tegelbruket år 1885. Den blygsammatillverkningssumman stannade det året vid 40.000 murtegel.

Året därpå uppfördes ringugnens med tegel, som köptes från det s. k. Lundströmska bruket i Uppsala (ett bruk, som för länge sedan är borta) och tegeltillverkningsen sattes igång i större skala.

Här torde inskjutas som en ganska märklig omständighet, att den första ringugnen för bränning av tegel uppfanns av tysken Hoffman år 1858, och att ännu i dag ingen ugnskonstruktion uppfunnits, som torde kunna konkurrera med Hoffmans ifråga om brän-

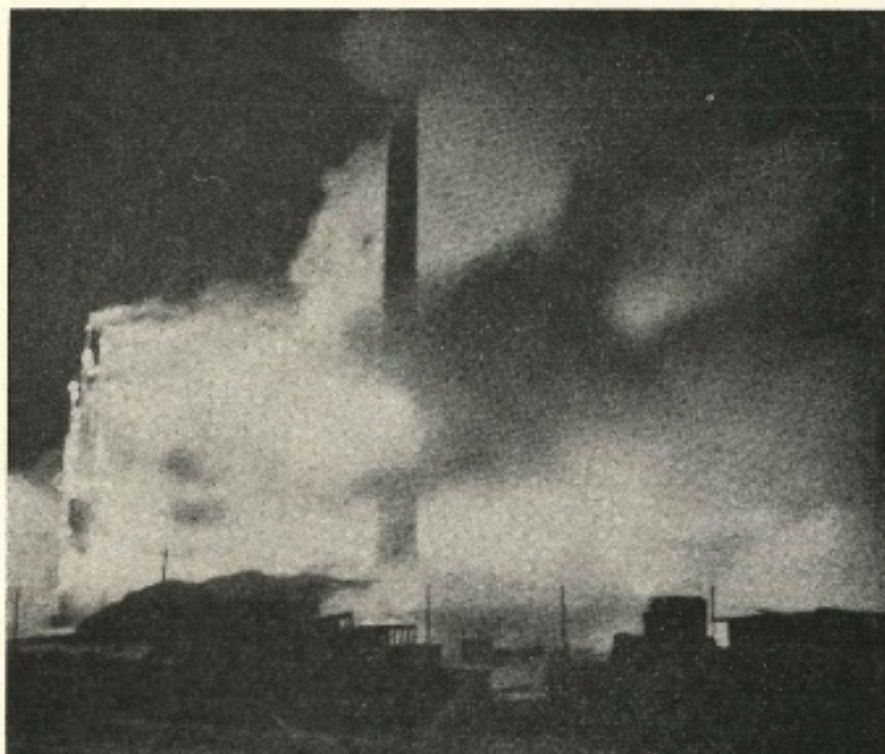
F. L. Smidts torksystem.

Samma år uppfördes flamugnarna för bränning av enbart taktegel.

Med denna modernisering stod bruket på höjdpunkten av produktionsförmåga och tillhörde de större tegelbruken i landet. Arbetsantalet var över 100 personer.

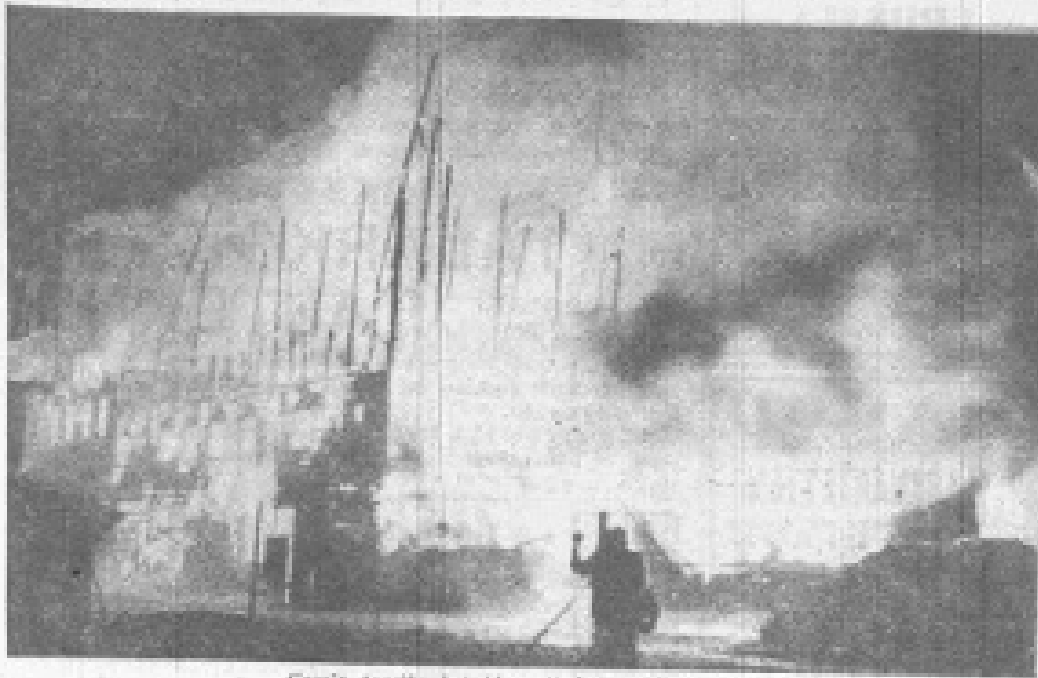
Maskinparken omfattade 5 taktegelmaskiner och 1 murtegelpress. Tillverkningskapaciteten uppgick till i runt tal 1.500.000 taktegel och 1.000.000 murtegel per år.

Det visade sig emellertid då keramik- och lerkärlstillverkningen koncentrerades till Ekebybruk, att åtgången av den rödbrännande leran, som användes för båda dessa tillverkningsgrenar, blev för

Upsala Nya Tidning

Våldsamt eldsvåda vid Upsala-Ekeby

Gamla tegelbruket blev till brännande aska.

Gamla tegelbruket och keramiklagret blev helt förstörda

Hela fabriken och villasamhället hotades av elden

Upsala-Ekeby fabriken härjades natten till i dag av en våldsamt eldsvåda, som helt söndrade gamla tegelbruket med flammor för framställning av plattor och blankbruket samt det stora dyrbara lagret av färdig keramik. Jern värde enligt uppgift beräknades till 100,000-tals kronor. Brandstodens beräkna uppskattades till 1/2 miljon kronor. Försäkringar täcker värdet. Hela det stora fabriksområdet var ett slag starkt hotat men som brandkärvar utgick ansträngningar kvies till slut med framgång, och elden hölls just då den skulle kneta sig över till andra värdefulla fabriksanläggningar. Hela Ekebybraks villasamhälle, som ligger i vindriktningen, överlevde med skifflar och man måste ha ständigt varit vid handen.

Även ut över uppsalastaden och tjocka svarta rökstolpar ständade sig med gråtrogen. Strax efter eldsvådan vibrert kom några kraftiga detonationer, som hördes både ned i stadens centrala delar. Några gasuber eller oljebullar fanns sannolikt löst i den eldhärjade fabriken, och skakningen kunde inte förläsa anställarna på annat sätt än att det var de tunga processerna för blombruketstillverkningen som rasade genom byggades till under höllen.

För en del brann keramiklagret både en förbrukningslag i andra våningsplanet till gamla keramikfabriken. Den är sannolikt byggd på betongfundament med väggar av sten- och råttjärns tegelbruk och skott av samma råttjärns tegelbruk. Men på natten brann det stora bruset i lagret byggades, som rikades för eldens spridning enligt de beskrivningar. Endast en några meter bred brandvägg kunde stå emot den brinnande lagret byggades till ett annat stort tegelbrukstempel.

Tioårsplan för social upprustning

126 miljoner väcktes på förslaget

Uplands köpmannaförbund får nya och bättre lokaler

Fabriksbyggnad under uppförande den 30 juni 1951.

Hotande uppsalabrand anlagd av jourarbetare

Branden i Uppsala-Ekebys fabriker i Uppsala på lördagskvällen var anlagd. Elden började i ett säcklager under vinden och en man i 50-årsåldern togs på brandplatsen. Han är anställd vid företaget och ingick i den jourstyrka som arbetar på fabriken under helgerna. Han säger att han anlade branden.

Elden fick ett explosionsartat förlopp och det var stundtals mycket olustigt för brandmännen, då brinnande träullsplattor dansade ned på dem. Men släckningsarbetet gick bra. Efter tre kvart var elden under kontroll.

ytterligare två fordon. All brandpersonal var med liksom hela borgarbrandkåren och fabriken egen industribrandkår då det från början såg mycket hotande ut

Vinden var oinredd och där

Larm kom strax efter kl 23 och brandkåren ryckte först ut med fyra brandbilar varefter en andra utryckning skedde med

fanns träullsskivor samt kroll-sprint vilket medförde att elden fick god näring på en gång. Det såg hotande ut när elden bröt genom taket men man hade snart lågorna under kontroll. Då hade ungefär 15 m av vinden avbränts. Efter tre kvart var det värsta släckningsarbetet gjort. Sedan pågick eftersläckning några timmar, och brandvakter utsattes till kl 11 på söndagen.

Eftersom ingen tillverkning pågår i den eldhärjade fabrikslängan betyder inte branden något driftstopp. På brandplatsen togs en man i 50-årsåldern som ingick i den jourstyrka fabriken har där under helgerna. Han säger att han anlade branden i ett säcklager under vinden.

slags
in
sla-
s Tid-
20/5-63
ands
blad
-63
gefle
nyblad
2/5-63

Pyroman fast för Ekebybrand

UPPSALA (TT)

En man i 50-årsåldern anhölls på söndagen i Uppsala för att ha anlagt brand i Uppsala-Ekebys keramikfabrik på lördagskvällen.

Mannen greps sedan han yttrat att det var han som tände på. Branden orsakade katastroflarm och Uppsala brandkår fick kämpa i drygt tre timmar innan elden var under kontroll.

Tredje våningen och taket förstördes men inga stora värden gick till spillo. Något stopp i driften behöver troligen inte uppstå.

Sundsvalls Tidning 20/5-63

Mordbrand

En man i 50-årsåldern anhölls på söndagen i Uppsala för att ha anlagt brand i Uppsala-Ekebys keramikfabrik på lördagskvällen. Mannen greps sedan han yttrat att det var han som tände på. Branden orsakade katastroflarm och Uppsala brandkår fick kämpa i drygt tre timmar innan elden var under kontroll.

Tredje våningen och taket förstördes men inga stora värden gick till spillo. Något stopp i driften behöver troligen inte uppstå.

Skånska Dagbladet

20/5-63

Nyaske Kristianstads-
bladet 20/5-63

Zweden - nederland
Nr 5 1963 (Svensk-
Nederländska Handels-
kammaren)

Katastroflarm vid nattbrand i fabriks-hus

UPPSALA (AB) Katastroflarm gick i natt vid Uppsala brandkår sedan eld utbrutit i Uppsala-Ekebys keramikfabrik.

Branden började vid 23-tiden på vinden i en tre vånings fabriksbyggnad och spred sig med rasande fart i trävirket i taket. När brandmännen kom fram hade elden brutit igenom taket på en sträcka av 50 meter och man måste sätta in rökdykare för att komma åt eldgården.

Vid ett-tiden hade man läget under kontroll och en halvtimme senare var elden släckt. Brandsaken är ännu okänd, men man misstänker att det uppstått överhettning i någon av torkugnarna i fabriken.

Aftonbladet 19/5-63

Brand vid Uppsala-Ekeby Arbetare vid fabriken tände

Den brand, som vid 23-tiden på lördagskvällen uppkom i Uppsala-Ekebys keramikfabrik i Uppsala kan ha varit anlagd.

Polisen har gripit en 50-årig arbetare vid fabriken, som uppger sig ha "fytrat på".

Mannen började ett skiftarbete klockan 22 på lördagskvällen. Ungefär en timme senare började branden.

Mannen observerades vid brandplatsen och till några personer hade han yttrat att det var han som "fytrat på". Mannen var något omtöcknad, när han greps av polisen, varför något ingående förhör inte har kunnat hållas med honom än.

Han har dock erkänt att han anlagt branden.

— Vi är inte hundraprocentigt säkra på att det verkligen är den aktuella mannen som anlagt elden, säger man hos Uppsalapolisen, men det finns ingenting, som motbevisar honom och han kommer därför att anhållas.

Branden började på vinden till fabriken. Där fanns gott om pappersbåtar och kemikalier, som utgjorde en bra grogrund för elden. Släckning och eftersläckning tog nästan hela natten i anspråk.

Några större värden har emellertid inte gått till spillo och det behöver inte bli stopp i driften.

Några större värden har emellertid inte gått till spillo och det behöver inte bli stopp i driften.

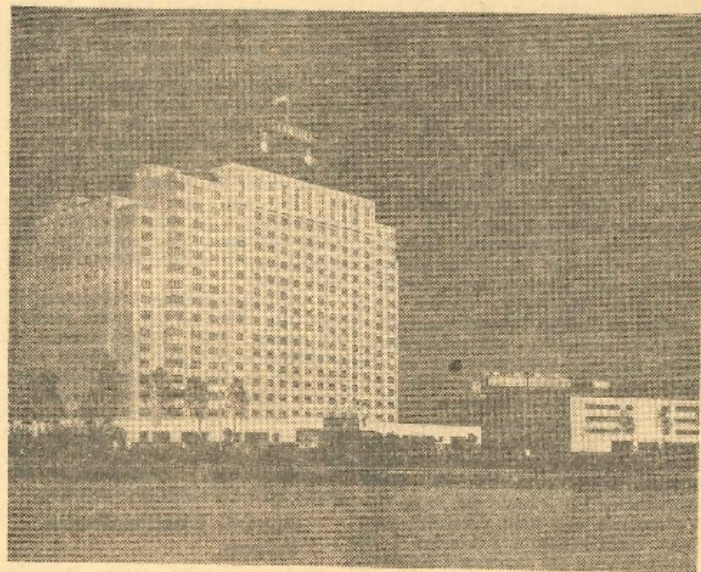
Några större värden har emellertid inte gått till spillo och det behöver inte bli stopp i driften.

Några större värden har emellertid inte gått till spillo och det behöver inte bli stopp i driften.

Expressen 19/5-63

an
i".
ug-
fer
t i
re
m-
ar
ec-
or-
en
ag
lle
rd.
ti-
m-

UPSALA-EKEBY UTSTÄLLER I TEXAS

Här, i Shamrock Hotels utställningshall, skall utställningen äga rum.

En stor skandinavisk utställning av konsthantverk och konstindustri planeras till början av november i Houston, Texas.

Som arrangör står den livaktiga Skandinaviska klubben i detta ledande industricentrum, och klubbens ordförande Mr. Henry J. Southerland har personligen besökt de nordiska länderna för att presentera planerna. Som en förmedlande länk för utställningen fungerar Svenska handelskammaren i USA. Meningen är att på utställningen skall exponeras varor av högsta kvalitet, och stort intresse för saken har visats både i Sverige, Danmark, Norge och Finland. Bland de svenska kvalitetsföretag som har inbjudits och svarat ja

är Upsala-Ekeby, som enligt vad UNT inhämtat sänder till Houston ett urval av det exklusivaste i sin tillverkning, arbeten signerade av Vicke Lindstrand, Anna-Lisa Thomson och Ingrid Atterberg.

Texas liksom övriga sydstater är starkt expanderande och livligt intresserade av ett ökat varuutbyte med de skandinaviska länderna. Upsala-Ekebys deltagande får ses dels som ett bidrag till att skapa goodwill i USA för det svenska namnet på det keramiska området, dels som ett led i utbyggnaden av företagets försäljningsorganisation i de delar av Staterna, som det här rör sig om. En särskild amerikarepresentant skall i Houston ta hand om det upsaliensiska storföretagets utställning, för vilken tre monstrar disponeras.

UNT 16/8-47

Parisutställning 1925

svezia

svezia

IXa Triennale Milano 1951

CERAMIC

THE DECORATORS & FURNISHERS LTD

1 GALLE FACE COURT
 COLOMBO 3
 CEYLON

Telephone 2643
 Telegrams PAINTFURN

Sir Chittampalam A. Gardiner Kc.—Chairman
 Terry Jonklaas M.B.E., M.S.I.A.—Managing
 S. Somasundram J.P.
 S. Sivanathan O.B.E.
 R. P. Senanayake B.A. (Cantsb)
 K. Adamsly J.P., O.B.E.
 N. Sellamuttu

13th May, 1958

REGISTERED AIR MAIL

S. Bergholtz Esquire,
 Messrs Upsala-Ekeby Aktiebolag,
 Ekebybruk,
 S W E D E N

Dear Mr Bergholtz,

You will, we feel sure, be interested in the cutting we enclose from this Island's most widely circulated daily paper, seeing how prominent a part your products play in the article and (especially) in the pictures.

It is always a pleasure to introduce customers to your wares, and the reaction is always most enthusiastic.

With best wishes,

Cordially yours,

Terry Jonklaas
 (Terry Jonklaas)
 MANAGING DIRECTOR

Enc!:

HK/dvdw

Terry Jonklaas
 (Terry Jonklaas)
 MANAGING DIRECTOR

Enc!:

HK/dvdw

INTERIORS • FURNITURE • FURNISHING • DESIGN • DISPLAY • ACCESSORIES

1958

tickle-my-
 pain (in
 think, go
 creater of
 the Dane,
 old orang-
 out; hippop-
 ingrating
 his fatuous
 and yaw-
 ver abdicat-
 animals cast
 ant satire at
 technically
 the potters'

faience, depicting the five con-
 tents by an animal representa-
 tive of each, and whether you
 judge them meticulously as mere-
 ly apt symbols as as brilliant
 pieces of fine engraving and
 copper-plate printing they will
 delight you just the same.

And finally, if you are of a
 faintly utilitarian turn of mind,
 you will find the Italians are,
 too; and they have put their
 ceramic animals charmingly to
 work for them—as planters,
 vases, bon-bon dishes, what-you-
 will, sacrificing none of their
 appeal.

I do hope I have, perhaps,
 given you a new idea. Go to it—
 with my blessing!

Remember the
 be back. At 7" on your material as show
 the diagram as that the

CDN 28 April 1958

CERAMIC

EVERYBODY—but everybody—collects salts—and—peppers and I don't blame them. Salts—and—peppers have come a long way from being a pair of pink ducks or a meticulous representation of a couple of tomatoes. I saw a delightful pair the other day—a wicked caricature of a pair of habited monks, the pepper obsequious and dyspeptic, the salt sly and bonhomous they would make an excellent "conversation piece."

But should you have your acquisitive instinct quite strongly developed and yet want to display some originality in re-

there is scope for the collector of modern Western ceramics—whence come the boldest experiments and some of the finest decor in this field in our day—to raise a fascinating—I repeat the word: a fascinating—menagerie on a drawing room shelf!

For the really serious connoisseur the man or woman who revels in the silky feel of superlative porcelain beneath the fingers and finds quiet but complete satisfaction in its classic milky sheen under a slanting light I can think of little more rewarding than a Roenthal bowl from Germany with a

hibited, roly-poly, tickle-my-tummy cat? But the pain (in this genre) must, I think, go to that fantastic creator of fantastic caricatures, the Dane, Arne Bang. His ribald orang-outang, his bumbling hippopotamus with her ingratiating gap-toothed smile, his fatuous chipmunk, his bored and yawning lion, without ever abdicating their place as animals cast a malicious but brilliant satire at the human race. And technically each is a triumph of the potters' art.

An unflinching draw for the collector is Danish also. Rafa's clever and most ornamental series in the famous Nymolle

faience, depicting the five continents by an animal representative of each, and whether you judge them meticulously as merely apt symbols as as brilliant pieces of line engraving and copper-plate printing they will delight you just the same.

And finally, if you are of a faintly utilitarian turn of mind, you will find the Italians are, too; and they have put their ceramic animals charmingly to work for them—as planters, vases, bon-bon dishes, what-you-will, sacrificing none of their appeal.

I do hope I have, perhaps, given you a new idea. Go to it—with my blessing!

MENAGERIE...

gard to what you collect, I have just the suggestion for you. You don't have to be Aubrey Weinman to maintain the most fascinating ceramic zoo.

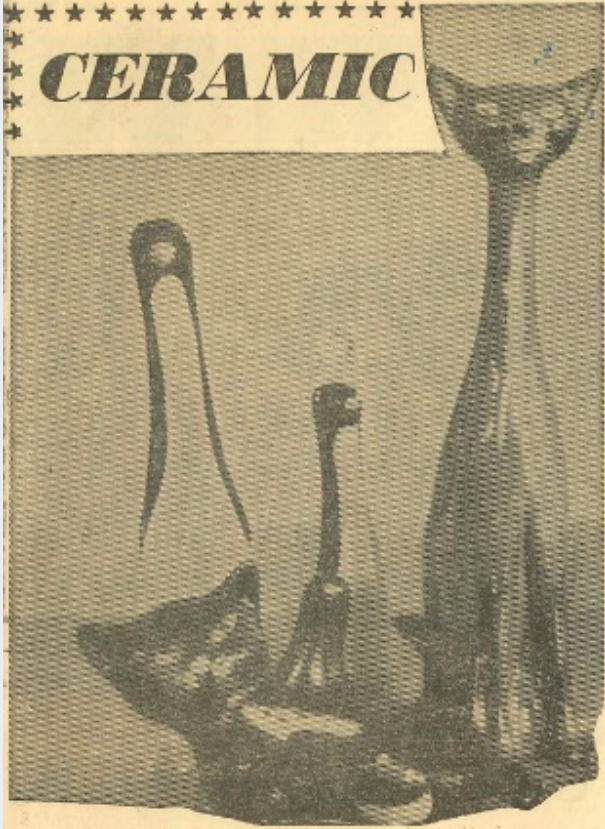
In the West, at least, the idea of using animal forms as a decorative motif in ceramic design is a comparatively new one. The Chinese had their dragons and their goldfish-like lions and their nine fine horses, and Kelaniya had its charming pottery animals; but (apart from late-Victorian china dogs) the West had to wait until comparatively few years ago to realize the decorative possibilities of animal forms. And the use of animal representations as decorative pieces in themselves came even later still. Perhaps it was the salt-and-pepper collecting habit that started it.

However that may be,

Marc-like gazelle in simple greys and black, or a tenderly tinted family of whimsical giraffes—as its sole decoration! or a giraffe itself in the same smooth ceramic

Wonderful how a giraffe lends itself to delicate modelling—whether in an honest-to-goodness representation of the living animal or a mere impression of form. Upsala-Ekeby of Sweden have a beauty a lovely grey-brown and yellow cameo-pard, slip-glazed with extraordinary skill and matched in sheer naturalistic loveliness only by their young long-necked gazelle.

And should your taste run more to whissey, Upsala-Ekeby offer you that, too: where would you find a more charming, sui-

my files
 (erry Jonklaas)
 MANAGING DIRECTOR

Enc:
 HK/dvdw

be curve, (fig.1). (Remember the drop is 1" for the back). At 7" on your material as shown the diagram as that there

PROGRAMME
 FOR THE VISIT OF
 THEIR MAJESTIES
 THE KING AND QUEEN
 OF THAILAND
 TO THE SWEDISH GOVERNMENT
 on the 23rd and 24th september, 1960

PROGRAM
 FÖR
 DERAS MAJESTÄTER
 KONUNGENS OCH DROTTNINGENS
 AV THAILAND
 BESÖK HOS
 DEN SVENSKA REGERINGEN
 den 23 och 24 september 1960

RDAGEN DEN 24 SEPTEMBER

- 30 Avfärd i bil från Grand Hotel (klädsel: kavaj).
 Den Kungliga bilen:
 Deras Majestäter Konungen och
 Drottningen
 Adjutanten, Kommandör Bandhum
 Thavivongs
 Statsrådet och Fru af Geijerstam.
- Bil nr 2: H. Exc. Phya Srivisar
 H. Exc. Ambassadören och Fru Khun
 Bibidh Virajakar
 Ambassadören Hagen.
- Bil nr 3: General Luang Sura Narong
 Prinsessan Vibhavadi Rangsit
 Dr. Kalya Isarasena
 Fru Hagen.
- Bil nr 4: M. R. Kittinada Kitiyakara
 Hovfröken ~~Karan Sucharitkul~~
 Generalkonsuln och Fru F. Enstedt
- Bil nr 5: Överste Chinda Snidwongse
~~Major Poomperm Krairish~~
 Byråchefen Kellberg.
- 10 Ankomst till Upsala-Ekeby. Besök i keramik-
 fabriken, där styrelsens ordförande, generalkonsul
 N. V. Sterner tager emot.
- 40 Avfärd från Upsala-Ekeby till Uppsala. Kort
 uppehåll i studenternas bostadsområde.
- 00 Ankomst till Uppsala; besök i Gustavianum
 och Carolina Rediviva.
- 30 Landshövdingen ger lunch i residenset.
- 00 Avfärd från Uppsala till Sigtuna.

...Ekeby och vidare till...
 ...Uppsala-Ekeby...
 ...Sigtuna...

Taberg's

Kärligt mjuka matter ger den...
 ...sötaste hemtextilerna...
 ...och inbjuder...
 ...till en skön och blid...
 ...kväll...

— ett FORUM-...
 informera
 några exempel på kvalitetsmöbler och snickerier från
 Bra Bohag — det bästa i svensk heminredning!

Till berda med oss
 och tradition!

25 böcker
 att välja på
 NORDMARKS
 nya
 HÖSTCIRKEL

Tre Ekebykonstnärer i keramik-debatt: fr. v. Vicko Lindstrand, Anna-Lisa Thomson och Harald Östergren bland byttor, krukor och vasor.

LEBANS konstnärer ställer ut

Konstnärerna vid Ekeby bruk utställer fr. o. m. den 16 okt. sina och sina företags alster i Thurestams konstsalong. De fyra keramikerna kan räkna sig till den fåtaliga samling svenska konstnärer, som har äran av att renodlade prydnadsaker i ens slän och nytösaker i den andra möttas på halva vägen, att de blivit konstnärliga nytövar. De fyra "krukakarna" har i keramiken aldrig förlorat sina individuella stilar, även om de många gånger måste underordna sig en modern industris krav. Denna industri medger dock den konstnärliga fantasin ett nästan fritt spelrum och utställningen blir till en verkligt intresser för både konstnärerna och den konstintresserade allmänheten. Samtliga Ekeby brukis fyra konstnärer är "på lediga stunder" uppskattade målare och alla har haft utställningar av sina tavlor.

Vicko Lindstrand började sin konstnärliga bana med att dekorera Jönköpingsutställningens matsal vid 24 års ålder. Örretors världskänta Simon Gäte upptäckte honom där och det dröjde inte många år förrän Lindstrand skapat sin egen berömmelse inom glaskonsten. Han är representerad i både svenska och utländska museer. Tills till sin rätt kanske han ännu inte kom förrän han började som keramik, och då han på hösten 1942 anställdes vid Ekeby bruk öppnades ett nytt stort arbetsfält för honom. I den utställning, som nu arrangeras, visas hans keramik för första gången för allmänheten.

Arthur Cason Percy är gammal i gården. Han anställdes redan 1923 vid Gefle Porälsfabrik, sedan han inom Svenska Skulptörföreningen från sin expressionistiska handteckningar och stillebensstiller sökt sig fram till ljus och former, som lämpade sig för konstnärskapet. Sin grundläggande utbildning fick han i Konstakademien, och han erhöi sedan rika impulser under sina resor i de flesta europeiska länder. Form och dekoration ligger särskilt nära till för honom och man kan utan vidare våga påstå att Percy är en av de bästa servisporälskonstnärerna i landet för närvarande. Han har med sina vid Gävlefabriken tillverkade serviser och prydnadsplåsar deltagit i samtliga större in- och utländska utställningar sedan Paris 1925 — och alltid har han fått det högsta erkännande.

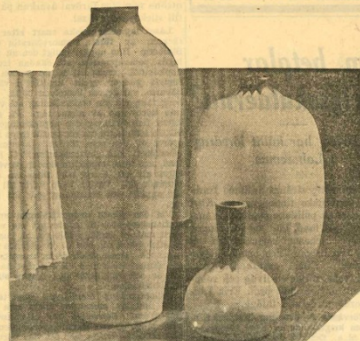

De tre manliga Ekeby-konstnärernas kvinnliga kollega heter Anna-Lisa Thomson och hon anställdes vid Ekebybruk redan 1933. Efter studier vid Högre Konstindustriska skolan, som hon utgick från år 1928, företog hon med stöd av ett par större stipendier studieresor i Italien, Tyskland, Österrike och Frankrike. Man har tidigare fått se hennes keramik på samtliga utställningar sedan 1930. Hennes keramik utmärker sig för vackra former och glasyer — de senare ofta komponerade och sammansatta av henne själv. Hennes modeller äro nästan alltid lämpade för rationell framställning och därför kan också hennes alster säljas till låga priser.

Liksom Percy är även Harald Östergren en keramikens trojkanne. Han anställdes vid Ekebybruk 1923. Under förra världskriget genouglig han Konstakademien och kom nästan omedelbart in på det industriella området. Under sin tid vid Ekeby har han producerat ett stort vackra, tillfälliga pjäser i sådana former att de kunnat produceras till för allmänheten överkonliga priser. Östergren kan berömma sig av att vara en av den konstnärliga keramikernas pionjärer. I sin konst är han sann, enkel och ärlig och hans formgivning är elegant och stilren. Han vet allt om glasyer och brännningar och är överhuvud taget symmetrisk kunnig på området. Han är dessutom förtid och uppskattad även som målare med landskapsmaleri som specialitet.

EKEBY-UTSTÄLLNINGEN.

Anna-Lisa Thomson: "Knopparna".

För den som under många upsalar med nödvändighet ofta stött på alster av Ekebykeramiken men sedan inte sett så mycket av den, har det sin speciella tjumning stå beakda koncens i lördags öppnade stockholmsutställning på Thurestams konstsalong. Det är ett återseende med en gammal bekant i delvis nya kläder, och mycket vackra kläder därtill. Det visar över den nutida ekebykeramiken en konstnärlig målmedvetenhet, visserligen tämligen tygad till sina uttryck, som inte alltid varit lika omedelbart förklarliga tidigare. Att bilden nu blir rikare har emellertid också sin förklaring i de utvidgningar av verksamheten, som skett genom införandet av Gefle och Karlskrona porälsfabriker i företaget.

Det är fyra namn, som i dag bära upp koncens konstnärliga produktion: Vicko Lindstrand, Arthur Cason Percy, Anna-Lisa Thomson och Harald Östergren. Vicko Lindstrand kommer till leran från glaset (Örretors) och hans erfarenhet av det nya materialet är lång årsammal. Men han har sedan gammalt en skolad formkänsla, en egenkap som klart framträder även i hans keramiska verksamhet. Om hans i och för sig sköna form underdunkom verkar en smula stum är detta en sak som säkert kommer att avvina bort vid närmare förtrogenhet med det nya materialet. Detta gäller också hans lustigt tänkta djurbilder.

En stor tillgång har emellertid Lindstrand i sin orientala fantasi. Han äger som mönstergivare frejdighet och virilitet. Däröf vittnar hans pjäser i sgrafitto-teknik, även när de prydnadslevnliga akterna äro väl djärvt tecknade. De sköna snickvaserna äro särskilt värda att uppmärksammas. Han förmedlar i sin nu presenterade alstring en strävan till det monumentala och väcker otvivelaktigt vackra framtidsöfsten.

Djävrligt kännetecknar även Anna-Lisa Thomson som keramik, mer djävrligt än vad man skulle vänta av en kvinna. Man hade tillfälle att stifta bekanskap med konstnärinnans keramik vid hennes utställning på Galerie Moderne i våras. Det då uppkomna föreläktiga intrycket understrykes ytterligare i detta större keramiska sammanslag. Att Anna-Lisa Thomsons djärva experimenteringslust är parat med en utgått kvinnlig sensibilitet för formen, är ju helt naturligt och bidrager starkt till de uppskattade förmönligheter, som hennes keramik väcker.

Anmätlaren fäste sig redan i våras vid den strävan mot det vertikala, som kännetecknar Anna-Lisa Thomsons stängda. Utställningen hos Thurestams gav nya vackra prov härpå, höga smärka vasor med tvärbandning i brun glasyr; en praktfull vas, som Nationalmuseum försäkrat sig om, med snick- och migelmotiv i krämfärgad glasyr förbundna med lysande blå fält mot den härdbrända leran och en serie vasor med vegetabilisk dekor eller form. I några av de senare skymtar surrealistens intresse för kristaller, i andra eröran man en jugendstilens franska föregångare, vilket särskilt är en tillfällighet man kan vara ett städekon. Ett par mörkbruna, något tyngre vasor med sparsam ljusare dekor i samma färg, till formen liknande stilleride de bixtnedslag, stannade också i minnet.

Över Harald Östergrens keramiska produktion visar det något fast och tryggt, i god mening traditionbundet. Lera talor på ett särskilt sätt för sig själv i hans verk, och det är med tonfall, formalt sett, som dröjande händer funnit årtusendens igenom. Funktionskaraktären blir på så vis framträdande, förankringen till den keramiska utgångspunkten stark.

Det är frågan, om Arthur Cason Percy tidigare övertygat så omedelbart som keramik som denna gång. Hans konsekvent personliga men diskreta stil har inte alltid förmått att rättvisligen hävda sig bland mer dagstonsade och mer dramatiska temperament. Den berättigade uppskattning, som han nu vinner, visar att förmått envisst lönar sig i det långa loppet.

Percy är på sitt sätt gammal i gården, tjugo år har han verkat vid Gefle porälsfabrik. Han visar på denna utställning gammalt och nytt. Han har ett påfallande intresse för mönstret i servisporälskonsten och låter sin fantasi på ett överdåd och föredömligt sätt hämta näring, där den lämpigen finner den i det förgångna. Tidigare har 1800-talets glada dekorer inspirerat honom — så i de förtjuande serierna "Vindränka" och "Exotica", där inte minst den senare innebär en spirituellt omotolning — men i en just framkomnen serie med handmålad bladdekor inom tryckt kontur är utgångspunkten 1700-talets botaniskt inspirerade ornamentik. Resultatet är i sin artistiskt disciplinerade rikedom ytterst betagande. Percy speglar emellertid inte utslutande med servisporälskonsten, han skapar också ting inom de mer unika prydnadskategorierna, där hans oviljiga smak och det mjukt södra i hans gestaltning avvinnas stengodast nya sköna effekter.

A. L.-m.

- VACKERT OCH PRAKTISKT
LERGODS FRÅN
UPSALA-EKEBY

MED VACKRA FORMER FÖRENAR

"Tersig"

MÅNGA PRAKTISKA EGENSKAPER:

DET ANGRIPES EJ AV SYROR
DET ÄR HELT BLYFRITT
DET ÄR ABSOLUT VATTENTÄTT
DET ÄR UGNSELDFAST

SPECIALUTSTÄLLNING I
KONSTINDUSTRIHALLEN,
Andre bottenvån.

Skyldfönster hos NK

AB PRESSURKLIPP

Box 611, Stockholm 1
Tel. 23 88 40 (röksamtal: 23 89 40)
Postgironummer: 3248
Telegramadress: Pressklipp

Svensk Bryggeritidskrift
Stockholm

Nr. 12-64

Uppsala Ekeby

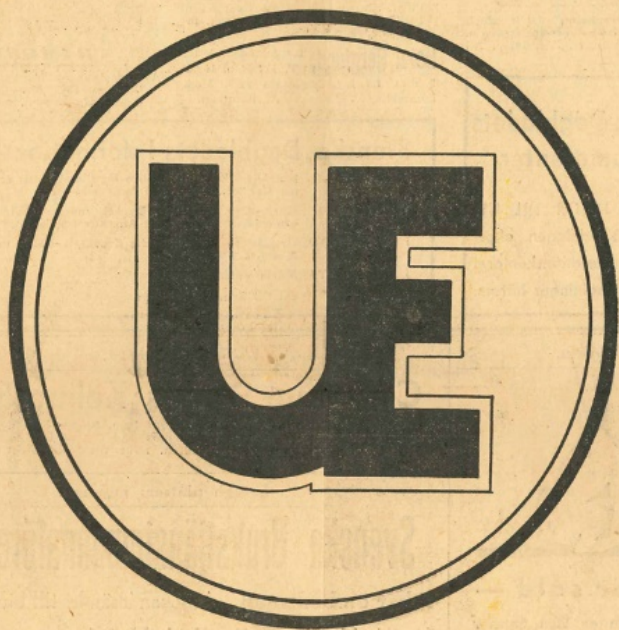
KNYPPLAT KAKEL I BRYGGERIET?

Idékök på S:t Eriksmässan med det gamla "knyppel-kaklet" i nedre vänstra hörnet.

Yngve Gamlin hade till sitt idékök "Ättkanten" på årets S:t Eriksmässa ritat mönstrade kakelplattor. Givetvis var mönstret, en knypplad spets, på gamlinskt manér helt annorlunda samtidigt som det hade en gammalromantisk charm och en aldeles speciell karaktär. Det döptes också till Knyppel. Nu har Uppsala-Ekeby köpt reproduktionsrätten och det kommer alltså att bli möjligt att pryda våra bryggerier med en gamlinskt knypplad spets i olika färger. Bilden visar dels det ättkantiga gamla idéköket med spetskakel både här och var, dels en infälld detaljbild av de nu tillgängliga kakelplattorna.

UPSALA-EKEBY

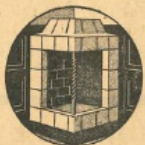
Upsala-Ekeby A.-B. är Skandinaviens största keramiska industri och dominerar den skandinaviska marknaden med sina över hela världen kända fabriker. Tillverkar vid sina olika fabriker från det grova murteglat till den finaste fajansservisen.

Årigen 25.000.000 glaserade vägglattor i alla tänkbara färger och dekorer.

Införda offert på Upsala-Ekebys Mur- och Taktegel — verkliga kvalitetsvaror.

Upsala-Ekebys Öppna Spisar äro ritade av vårt lands mest kända arkitekter.

Ekeby-Keramiken står högt över tidsmakens alla värlingar.

Alla serviser präglas av förtämlig konstnärlig smak i såväl form som färg.

UPSALA-EKEBY A.-B.

HUSMÖDRAR och FABRIKANTER

ha samma åsikt
om **TERSIG**
HUSHÅLLSGODS

Tersig hushållsgods blir populärare för varje dag. Husmödrar och livsmedelsfabrikanter inse fördelarna med den helt svenska tillverkningen TERSIG, som förutom att det är blyfritt och syrafast även är ugnsdfast. TERSIG finnes i en mängd olika modeller och storlekar. Begär hos Eder bosättningsaffär få se TERSIG från

UPSALA-EKEBY A.-B.

Huvudkontor: Ekebybruk, Tel. namnanrop "Ekebybruk", Upsala.

Avdelningskontor och fabriker:
Stockholm, Upsala, Gävle, Göteborg och Kalmar.

Glädjande för mottagaren...
Hedrande för givaren...

Fråga efter

UPSALA-EKEBYS vackra svenska keramik

W. 4/10/22

EKEBY AV I DAG

Upsala Ekeby har landets största sortering i keramisk nyttkonst. Gefle har specialiserat sig på bordsröset och kaffeserviser i flintporlän samt eldfast gods. Karlskrona Porslinsfabrik tillverkar färdspatäcke porlän med restaurantsporlän som specialitet.

UPSALA-EKEBY A.B.
GEFLE PORSLINSFABRIK A.B.
A.B. KARLSKRONA PORSLINSFABRIK

HUVUDKONTOR: EKEBYBRUK

Vinnare N:o 14 20/3 1960

Gunilla-tävlingen 1960

60 teserviser att vinna!

förmålig
porslinsuppsats
från Upsala-Ekeby AB
för 12 personer

Skriv den roligaste "limericken"

om hur gott det är att dricka te med rostat bröd och marmelad — vinn elegant teservis!

Tävlingsformulär får Ni med varje förpackning Gunilla-marmelad som Ni köper. Tävlingsstiden utgår den 15 maj 1960.

Det var en viss ungmö i Skara som trodde sig sångerska vara. Säg, min röst är väl bra,

hon till sånglärarn sa, Ja, sa han, om ni råkar i fara.

Ur "Mumrickar" av Börje Crona

Detta är tävlingsjuryn:

Ria Wägner

Tore Wretman

Kar de Mumma

Jan Fridegård

Björn-Erik Höjjer

Gunilla apelsinmarmelad finns i praktisk kylskåpslåda om 425 g, i pappburkar om 300 g, 450 g och 1 kg samt i vackra sladdbform om 325 g.

Gunilla Bitter — "lagom" apelsinmarmelad av engelsk typ — finns i elegant plastskål om 425 g.

Upsala Ekeby Damernas värld nr 51/52 (12/59)

Kvalité i både kopp och dryck

Stilen och dekorativ är teservisen BE med den handmålad dekoren Astra från Gefle Porslinsfabrik. Riktpriser: tekanna kr 14:—, tekoppar med fat kr 42:—/ds.

ett
Upsala-Ekeby-
företag

GÄVLE

En dryck med kvalité är Liptons te — aromrik, stimulerande och alltid lika uppskattad. Årets stora nyhet är familje-tepåsen med 15 påsar som var och en räcker till 4 fulla koppar med härligt Lipton-te. Riktpris 2:50.

Sveriges mest sålda
— världens mest sålda

Generalagent: F: Georg Tempelman, Skeppsbron 30, Stockholm.

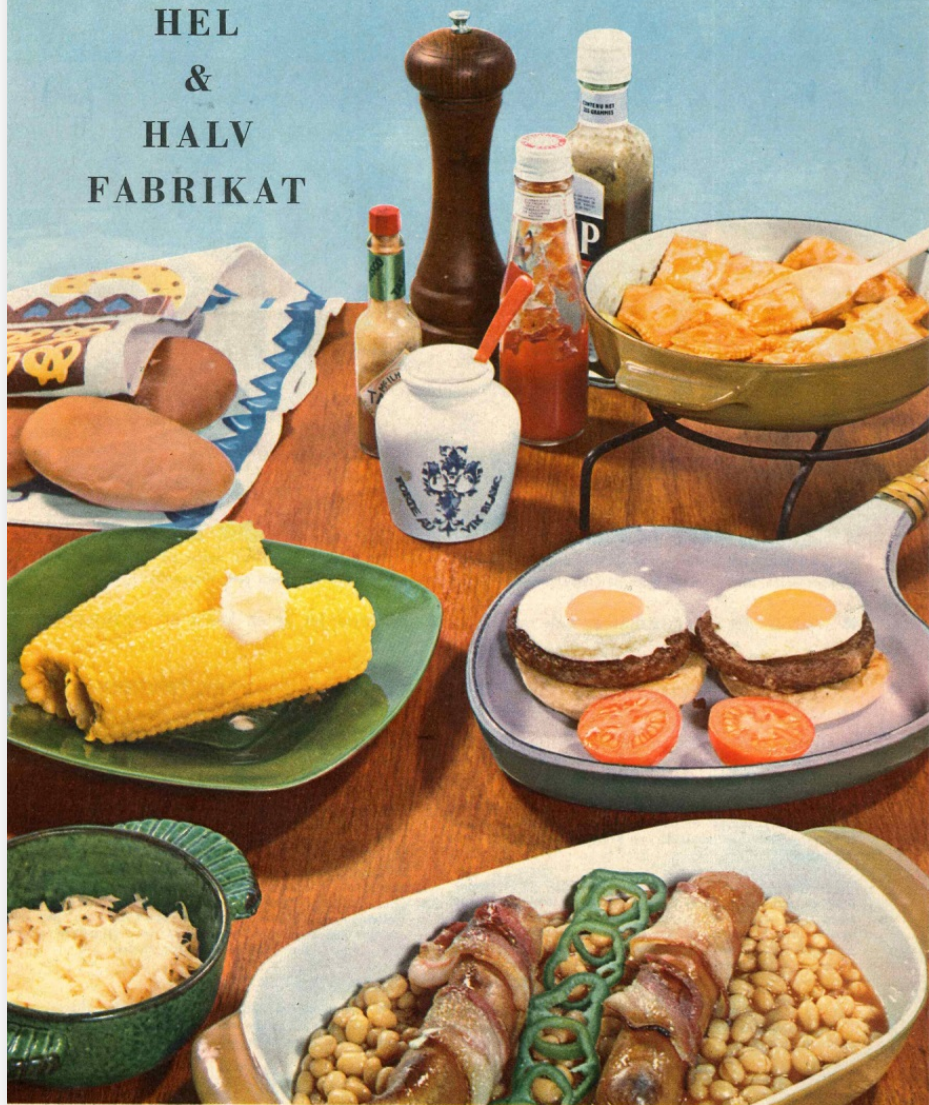
LIPTON'S te

Reklamproducenterna / foto: K-E Granath

med hjälp av
**HEL
&
HALV
FABRIKAT**

■ Nedan: Gull och lättlagat till vickningen efter bio, teater eller bridge

Festmiddag. Hummersoppa med ostkex, tunga med sparris och potatissallad samt glass med skivade jordgubbar

Gruppbild Upsala-Ekeby 1950-tal. Från vänster Ingrid Atterberg, Taisto Kaasinen, Hjördis Oldfors, Mari Simmulson, Viking Göransson, Sven Erik Skowonius.

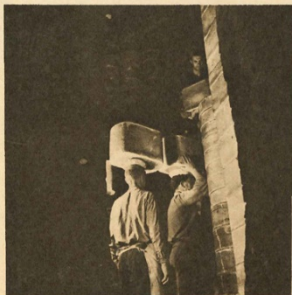

Arthur Percy i sin lilla ateljé på Gävle porslinsfabrik, en synsätt i färg och form. Nedan: Konstnären i formgivningsateljé på fabriken, mot vars varurör — de tre ugnskorsterna — Arthur Percy ses på bilden till höger. Längs ned: Man kände tro att det är ägyptiska värdelöshandlare i gamla gravkammor, men det är faktiskt gådevetare, som går med porslinsvaror i brännugnen.

ETT SLAG FÖR KAFFEKOPPEN

I 20 år har Arthur Percy varit konstnärlig skapare av nyttoporslin hos Gävlefabriken. Just nu finner han ögonblicket lämpligt att "vända strömmen" inom branschen!

hand den lika säkra som behagfulla formens mästare. Hur många nyförelämnade — från den enklaste mest stilrena restauranterkaffekoppen till den mest pretentiösa servis — som lämnat hans hand under Årens lopp, kan väl inte konstnären själv hålla reda på vid det här laget, men allmänheten får tillfälle se en utvald kollektion vid den utställning, som ordnas i dagarna av Uppsala-Ekby-koncernen, till vilken Gävle porslinsfabrik bjuder. Man kan vara övertygad om, att den utställningen skall göra reklan för svensk porslin i all dess skiftande användbarhet. Och samtidigt kommer den att slå ett slag för de konstnärliga krafter, som arbetat under Årens lopp för att konkurrera ut en mängd undermåligt utländskt, som visserligen haft den stora fördelen att gå lätt i kras men desävrare också den möjligheten att lika fort och lätt strömma in över landet igen...

Om en amerikansk bombflygare av någon obegriplig anledning skulle halvt avsvimnad komma nedslående över Gävle porslinsfabrik och i medvetandets första klara ögonblick få se konstnären Arthur Percy komma klivande över fabriksområdet, skulle bombflygaren med all säkerhet utbrista: Thank heaven! Jag hade inte varit något annat än engelsman!

Den föreställning han kunde ha om en engelsk porslinsfabrik i en småstad borde stämma alldeles överens med den inte alltför imponerande bilden av gävlefabrikernas idylliska skorstenar och magasinlängor. Och den lätt gräsprängde korrekta gentlemannen i oktobersolen kunde då helt enkelt inte vara något annat än engelsman.

Det är nu inte Arthur Percy. Han är porsvensk smålänning, trots den utlandsklingande konstnärsfiguren, och han är jämte Wilhelm Käge på Gustafsberg den svenske konstnär som arbetat längst för att ge svenskarna en liten smula av det som kan kallas »porslinskultur». Och som det dessvärre alltför är ganska ont om här i landet — åtminstone i stort sett.

I själva verket är det närmast 20 år sedan Arthur Percy för första gången satte sin fot inom Gävle porslinsfabrik; i 20 år har han i varje fall tillhugat några av årets månader på sin lilla ateljé däruppe, och resultatet av hans arbete har kunnat skönjas i alla landets boställningsmagasin, fast kanske de flesta inte brytt sig om eller haft en aning om, vem som låg bakom. Som stofflimälare känner vi Arthur Percy som bl. a. mästare till blomsterstycken av betagande färgverkan, men inom porslinsallverknigen är han i första

Just för ögonblicket — efter några år på gräset till svältödel — har våra porslinsfabriker en smula vind i segeln. De japanska och tyska porslinskrämarna, som tidigare vältros varor över landet, har som bekant annat att tänka på: vi har fått behålla hemmarknaden. Det betyder att åtskilliga hundratusen kaffekoppar om året får tillverkas inom landet, men det betyder tyvärr inte, att det är svenskas koppar, som hamnar på de svenska borden. I förvisan över den sällsändas koppens slagkraft i konkurrensen, kopierade de svenska fabriker i förgäves mån den billiga smakens produkter — kunden har alltid rätt. Och fabrikerens måste sällja! Man är på samtliga håll överens om, att svenskens begrepp om hur en kaffekopp verkligen ska se ut är i stridigast laget, men upplysning om att det finns konstnärlig kvalitetsvara har ingen möjlighet att tränga ut till hemmen i landets alla vrår. Man får vara tacksam om man kan värja försäljarna och några av de största inköparna för sina idder om, hur en riktig svensk kopp ska se ut.

Fick Arthur Percy svara som han ville, skulle han nu när ögonblicket är lämpligt, fara omkring i hela landet och krossa allt porslin, som kunde gå under rubriken »ekande utländskt». Det kunde vara en syn att se den timide konstnären fara omkring som porslinskonstnär i landet, men han skulle göra det utan tanke på egen vinsting i det sammanhanget — den eld som brinner hos honom är den goda sak...

Hela vilsa han också för evigt upplåsa i medvetandet hos svenska hushåll att det fanns något så gränsligt i koppväg som en mångkolorerad, mångkrosterad och mångförgylld porslinsglädje, som förr användes att dricka kaffe ur... Vänd strömmen! säger Arthur Percy.

Det låter kanske, som vore han inte nöjd med sitt arbete efter 20 år. Och det är han måhända inte heller. Utvecklingen går för långsamt, tycker han. Det må vara, att man inte kan vända en folksmak som man vänder om en hand, men man borde åtminstone kunna skönja något resultat efter en mans-

Ålder. Här bör man nu i sanningens namn inflika, att fullt så dilligt ställt är det inte, som pessimisterna tycker. Visst går det långsamt, men det går i alla fall framåt för den goda saken. I varje fall måste Arthur Percy jubileradagen med handen på hjärtat säga sig, att så alldeles litet har hans gärning inte varit.

Och skulle han inte komma på idén att säga det själv, så finns det nog andra, som är lugnade att göra det...

Trans.

EKEBY BRUK—KONSTÄR SOM GÅTT EGNA VÄGAR

På 40- och 50-talen tillhörde Upsala Ekebys mest kända konstnärer tillsammans med Vicke Lindstrand och Anna Lisa Thompson.

Idag är de borta allihopa — utom Ingrid Atterberg som gör skäl för uttrycket "still going strong". Hon är mitt uppe i sin gärning och medverkar bland annat med konstnärlig utsmyckning i Stenhagen och Sävja, Uppsalas mest aktuella byggnadsprojekt.

Upsala Ekeby-keramiken har fått ett rejält uppsving de senaste åren. I antikvitetsaffärer, second hand-butiker och på auktioner är man inte rädd för att nämna keramikens namn. Händelsevis skyltar visar att signaturerna Abg står för Ingrid Atterberg. Det känns som historiens vinglag. Men inget kunde vara mer fel.

I Atterbergs verkstad råder full verksamhet. Detta trots att karriären för femtio år sedan startade med dunder och brak, i bokstavig mening. Efter avslutad utbildning på Skulptorernas skola i Göteborg kontraherades Atterberg av NK för att göra stor applåsa av en servis hon drejat. Installerad som skyltfigur och i Rhössa museets fönster färdigställd hon den stora beställningen, samtidigt som hon gjorde reklam för museets keramikställning.

Valvet störade

När det var dags för bränning, hände det som "aldrig" inträffar. I den ena av de två brännugnarna störade valvet in. Allt gods förstördes. I den andra som var elvändig, stängdes strömmen av två timmar under natten av Göteborgs stad. Godset blev aldrig ordentligt bränt.

Efter en sådan inledning på karriären skulle väl den bästa gott upp. Men Ingrid Atterberg fick en ny chans. Upsala Ekeby ville överta serien. Så fick Ekeby sin första blå serie Kaffegods och Atterberg blev fast anställd.

(Kännare av Ekeby har säkert lagt märke till den säregna blå serien med vita stjärnor utförd i engobe med risting och en halvtransparent tennglasy.)

Ingrid Atterberg kom till den mest kreativa perioden på Upsala Ekeby och stannade från 1944 till 1963. Trots sin ungdom fick hon bestä för en nysträdd ateljé där man kunde experimentera sig fram mot konstnärlig utveckling.

— Det var en väldigt bra stämning på Ekeby då. Vi tog emot praktikanter från Konst-

INGRID Atterberg bor i Sveriges första atriumhus i Uppsala. Frödig grönska och många fåglar inramar den keramiska verkstaden som hon inrett i husets botten del.

RENA linjer präglar den keramik Ingrid Atterberg formgav för Upsala Ekeby. Hon har bara en bråkdel av den stora produktionen i samling hemma.

fack som dekorerade, samtidigt som vi hade krockteckning och gjorde utflykter på somrarna.

På Ekeby fanns också de välkända formgivarna Vicke Lindstrand, Anna-Lisa Thompson, Mari Simmulsson och Harald Östergren.

— Var och en jobbad med sin sort i full frihet. Men vi samlades varje måndag morgon med driftledning och försäljare för att gå igenom hur marknaden såg ut. Laborato-

riet kunde ha vissa synpunkter, till exempel på vad som var möjligt med glasyrerna.

— En gång ville försäljarna ha "något blommit", det låg i tiden. Istället tog jag fram Grafika, (en serie som bygger på ett närtver av fina linjer). När försäljarna varit ute några veckor fick jag ett telegram: Gratiss! Det visade sig ha gått hem i all-lafall.

— Konstnärerna hade fritt spelrum för sina idéer och sam-jobbade med alla avdelningar.

100 gram prover till Ekebys höst- och vårkollektion med stor uttagning. Det var långa sammanträden och mycket diskuterande vad som var säljbart och tekniskt genomförbart. Vi var tvungna att konkurrera och det tror jag var bra.

Utåtrikats arbete

Att vara konstnär på Upsala Ekeby innebar också mycket utåtrikats arbete.

— Vi fick trycka in med kort varsel. 125 yrkesfattare kunde

plötsligt komma på besök eller så ville Fredrika Bremer-förbundet i Enköping eller ett varuhus ha material. Vi planerade demonstrationer, utställningar och höll föredrag.

Ingrid Atterbergs keramik känns igen på de rena eleganta linjerna och det klara formspråket. Glasyrerna har varierat under åren. Från Grafikans "spetsverk" till chamottens ojämliga yta och röda krackeletrade ytor.

— Enkelheten och funktionen är viktiga. Man ska inte komplicera eller överdekora saker. Samtidigt ska man kunna gå utanför ramarna ibland för skojs skull. Av en keramik krävs att man är lite teknisk och praktisk. Samtidigt tillräckligt nyfiken för att undersöka om man kan gå över gränserna.

Jag har nog alltid varit lite oppositionslysten, säger Ingrid Atterberg och skrattar. När trenden sagt si "tt" har jag velat göra så.

Jättepjäsen
krossades

Ett exempel på det var den stora urnan. Landstinget i Västmanland beställde en jätte-pjäsa med linets karta och symboler.

— Det var mot alla odds. Ingen trodde det var möjligt. Driftschefen låg med sladdarna.

Den stora krukans visade sig bli en av Ekebys mest berömda skapelser. Trots att vägen dit var lång. Den första urnan krossades när en fönsterputsare ramlade ner och slog sönder den.

Vad jag hört återpåk han aldrig till sitt yrke igen!

Urnan fick göras om. Det omöjliga blev möjligt en gång till.

Utmanning

Det finns även perioder i skapandet som är mindre roliga, när utmaningarna känns betygande.

— Ote Skold har kallat det för den "bördiga lättjan". Tiden när idén inte riktigt är färdig, innan man kommer till beslut. Då går man omkring och mal och mol och gör alla andra saker som man inte har lust med, städar och diskar. Det blir inget gjort förrän man sätter sig ned och tar påglorna.

Ingrid Atterberg har under de senaste trettio åren visat sig mer än kapabel att ta tillvara det egna skapandets utmaningar. 1963 slutade hon på Ekeby för att starta egen verkstad och frilans i Holland och Italien.

I länet ser vi hennes arbeten bl a på Öryhuska skolan, Bällinge bibliotek, Tiundskolan och i entrén till Kyrkans Hus. Hon har nyligen avslutat utsmykningen av en ytterfasad och fyra trapphallar i Stenhagen. För närvarande håller hon på med en pampig entré med två öppna kakelugnar till ett servicechem i Sävja.

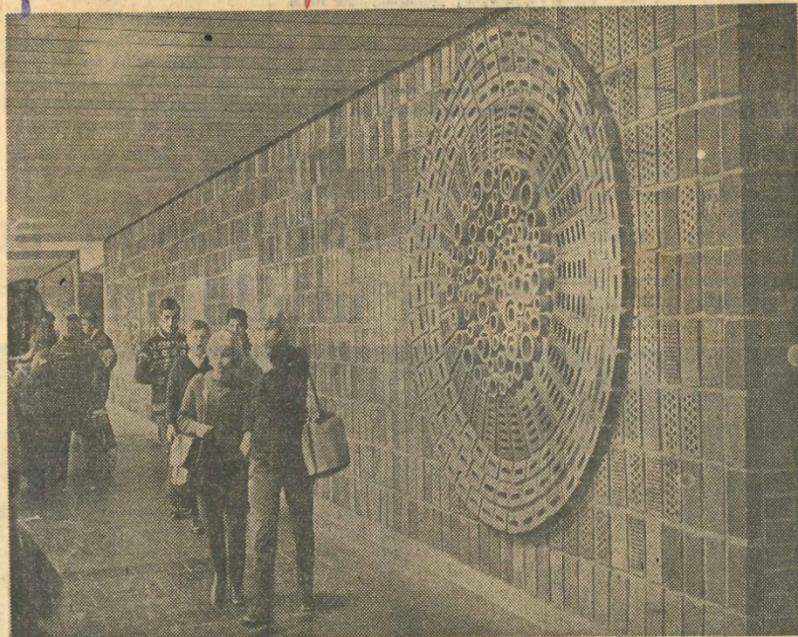
Jag känner mig inte äldre än när jag började, säger Ingrid Atterberg. Men nu tänker jag igenom varje gång: orkar jag fullfölja?

— En verkstads inget risk för att den 72-åriga formgivaren ska slå ned på tanken. För som hon säger:

— Det är roligt att arbeta.

Text och foto: GUNILLA WAHLBERG

Utsmyckningen i Tiundaskolan

Centralkapprummet i Tiundaskolans högstadieshus har en långvägg dekorerad för att ge bättre akustik och större trivsel. Här har Ingrid Atterberg på ett fyndigt sätt förenat olika slags tegel till kompositioner. Åtskilliga av tegelstyckena är sotiga och väl begagnade. De ger en varm toning och variation åt väggytan.

Tiundaskolan är en grupp av åtskilda paviljonger. Huvudbyggnaden med matsal och aula håller samma skala som de andra husen. Tegel dominerar både det inre och yttre av husen. Med hjälp av Ingrid Atterberg har skolan fått en utsmyckning som smyger sig in i den funktionella

miljön utan användande av präliga material.

För aulan, som är lite smått tilltagen för stadsdelens behov (men det skall man inte skylla på arkitekten), har man behövt en akustisk utformning av väggar, och för detta används standardtegel, stenar med sjuttio-

åtta hål, som ger en fluffig rustik yta. Bakre väggen kröns av dräneringsrör som ventilerar. Till det varma teglet står manchester-sammet i mörk mustig standardfärg alldeles utmärkt. Ridån i sammet är också hållen i brutna dova färger. Det är en värme och enhet i detta rum, som med sin

litenhet måste utformas så att det förefaller ha vidd. Arkitekt och konstnär har lyckats med det.

Matsalen har också ventilation genom dräneringsrör i tegel som ger ett fint mönster. Väggen mot köket har standardtegel med insättningar av glaserade keramikstavar. Här kanske omväxlingen är större, men jag är inte riktigt säker på att man har vunnit så särskilt mycket med de glaserade inslagen. De bryter rätt mycket i ytan.

Högstadieshuset har ett centralkapprum i vilket en långvägg är dekorerad för att ge bättre akustik och större trivsel. Här är det tegel som på ett fyndigt sätt har förenats till kompositioner. Ingrid Atterberg har använt dräneringsrör, nitton-håls-tegel, sjutioåttahåls-tegel samt radial-tegel som används för skörstehar. Åtskilliga av tegelstyckena är sotiga och väl begagnade. De ger en varm toning och variation åt väggytan.

Skolan ligger där en gång Sankt Eriks tegelfabrik hade sin verksamhet. Åtskilligt är uppletat, men ändå har decorationen en enhetlighet och planering som är kalkylerad. Den assymmetriskt mönstrade väggen bär fyra cirkelkompositioner som inte föreställer något men som ger mild akustik och mustigt varm färg åt rummet. Naturligtvis är det riktigt att dekorationsmaterialet anknyter till det som är uppsalatraktens modernisering — tegelindustri och keramik.

Hans Matell och Ingrid Atterberg har gett skolan en enhetlig utformning och dekorerings som vittnar om en nödvändig ekonomisk sans. Dekoreringen har miljöfunktion och förefaller inte påklistrad i rummen. Den är också oöm och hållbar. Det skulle förvåna om inte eleverna och lärarna kommer att trivas här.

När skolgården har fått sin slutliga utformning kommer väl husen att verka mindre nakna i miljön. Redan nu har Eric Laufors fått en trädgård vid huset för lågstadiet med demonstrationsblommor, fasta bänkar, och en utmärkt isolering till de fria gårdsutrymmena.

TEDDY BRUNIUS

UNT 30/5-64

30 ÅR VID UPSALA-EKEBY GRATIFIKATION TILL 27

13.000 kakelplattor om dagen synar fru Hanna Löfström (t. h. på bilden) som sedan 33 år är anställd vid Upsala-Ekeby. Tillsammans med ugnarbetare Evert Sundman (t. v.), med 35 år i företaget och anställd redan vid 14 års ålder, tackades fru Löfström och ytterligare 25 av företagets anställda vid en festlighet på Stadshotellet på onsdagen.

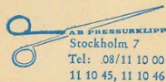
Värdar för de tjugosju som tillhört Upsala-Ekeby i minst 30 år var direktör Åke Roos och disponent Erik Hammerlund. I närvaro av ännu ett

antal representanter för ledningen överlämnade direktör Roos till var och en en penninggåva och ett diplom med inskriften "Ekeby-koncernen

tackar för Eder insats till företagets framgång".

Efter middagen blev det underhållning mel bl. a. gluntsång. (Forts. 10:e sid.)

19 DEC 1964

Uppsala-Ekeby. Gävledam diplomerad 50 år på samma post

Fyra trotjänare hyllades och diplomerades då företagsnämnden vid AB Uppsala-Ekebys gävlefabrik sammanträdde på fredagen. Sammanlagt 140 år har de fyra arbetat vid Porslinsfabriken och några planer på att nu vila på lagrarna tycktes ingen hysa.

Flesta tjänsteåren kunde röklén Ellen Lisell redovisa. Sedan hon som 15 års flicka kom till Porslinsfabriken år 1914 har hon utan avbrott tjänstgjort på dekoravdelningen och följaktligen upplevt och medverkat till den väldiga omvandling av form och dekor som porslins- och keramikvaror genomgått under ett halvt sekel.

— Fröken Lisells insats torde knappast komma att överträffas, sade koncernchefen direktör Åke Roos. Hon har också alltid varit ett föredöme för den övriga personalen och det är med både respekt och tacksamhet som vi i dag hyllar henne. Sade direktören och överlämnade diplom som intyg på 50 års tjänst, en vacker bordsservis samt blommor medan övriga mötesdeltagare instämde med en varm applåd.

Tacktal, diplom och applåder kom också tre andra trotjänare till del vilka alla varit 30 år i företagets tjänst. De diplomerade är fru Anna-Lisa Liljedahl på kamerala avdelningen, Yngve Hagberg på rågodsavdelningen samt glaseraren Gunnar Hemström av vilka den sistnämnde dock var förhindrad närvara.

Fröken Elsa Holm avtackas av generalkonsul Nils Sterner

Trotjänarinna avtackad 47 år på arbetsplatsen

47 år är en lång arbetstid. Fröken Elsa Holm började 1917 att arbeta på porslinsfabrik i Gävle. 1920 kom hon till Uppsala. I går avtackades hon av generalkonsul Nils Sterner och direktör Erik Hamnerlund vid Uppsala-Ekeby. — Tack för alla år, sade generalkonsul Sterner och överlämnade pensionsbrev och en valfri resa till utlandet eller inom Sverige. Fröken Holm tackade rörd och sade att det är i alla fall roligast att arbeta. — Men nu skall jag börja läsa språk.

Fröken Elsa Holm var bara 19 år när hon anställdes. Hon har arbetat aktivt för kvinnornas ställning

på arbetsplatsen, många verksamhetsområden har hon prövat på. Fröken Holm har arbetat på glaseringsavdelningen, i verkstaden, skött glaseringsmaskin och gjutit, men gjutningen blev för tung, omtalar fröken Holm. Hon har vidare arbetat på dekorationsavdelningen och nu sist på sorteringen. Cirka 15 miljoner fat har gått genom fröken Holms händer för att ta ett exempel.

Vad minns man efter en så lång arbetstid? — Det glada 20-talet, säger fröken Holm. Tänk om det kunde komma tillbaka! Det fanns inte så mycket nöjen, men människorna var så glada. Så minns jag under första världskriget, när det var ont om mat. Men Amanda vid Källarbacken lagade mat för 1:50 om dan, så det gick det med. Hur orkar man med arbetet? — Bara man organiserar sitt arbete när man kommer på morgonen så går det bra, sade fröken Holm.

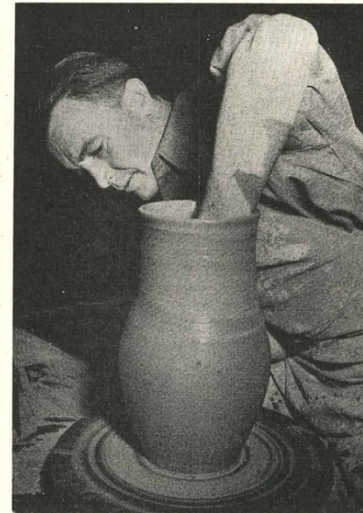
Egentligen hade fröken Holm tänkt arbeta tre år till, men av hälsoskäl slutar hon nu. Och 47 år räcker nog. Nu hägrar alltså en resa, vart den skall ställas blir en senare fråga. Språkstudierna kanske kommer att visa vägen.

Mitt arbete.

På Uppsala-Ekeby finns många erfarna och skickliga drejare, som hållit på med sitt yrke i årtionden. En av de bästa är Ebbe Andersson. Han har välvilligt låtit personalkonsulenten fröken Åkerlund göra en intervju och berättat för henne om sig själv och sitt arbete. — Vi låter Ebbe Andersson tala:

»Min far kände på sin tid en verkmästare på Ekeby, och jag tror det var på det viset jag kom att börja mitt arbete där år 1919. Jag var då 14 år och fick någon månad arbeta

tematik, som anordnats på Tekniska Skolan med gamle disponenten och borgmästare von Bahr som initiativtagare. Då kursen pågick med 2 å 3 tim. lektioner 4 dagar i veckan,

som springpojke. Min avsikt var emellertid att utbildas till drejare.

Vi arbetade då mellan kl. 7 fm. och kl. 6 em., 56 tim. arbetsvecka. Först 1920 infördes 48 tim. arbetsvecka. Arbetet var givetvis inte så rationaliserat då som nu. Man kom och gick mera obehindrat, och tidstämpling förekom ej. I gengäld hände det ofta att man arbetade på kvällarna och söndagarna. Det fanns ungefär 30 å 40 anställda, och huvudsakligen tillverkades syltkärl och konstkeramik.

Lärotiden för drejare var många år, och det var först år 1928 jag började dreja keramik på allvar.

Under min lärlingstid deltog jag även i en 4-årig kurs i bl. a. drejning, modellering, frihandsteckning och ma-

måste jag tillstå, att jag många gånger var oerhört trött.

Drejning är alltså en ganska svår konst, som det tar lång tid att lära. Det är inte bara att slänga lerklumpen på drejskivan, trampa på pedalen, så att skivan roterar och så forma till en vas utan vidare. Nej, det fordras både erfarenhet och anlag, om ett gott resultat skall uppnås, även om proceduren verkar enkel för en utomstående. Den lera, som användes, förbearbetas först maskinellt i andra avdelningar i fabriken, varefter den i tjocka rullar kommer upp till oss på drejningen. Här måste vi först knåda leran för att få den smidig, innan den kan läggas på drejskivan. Numer drivs denna runda skiva elektriskt

kiv

Nomadlivet börjar Sverige står sig som semesterland

Nästa vecka börjar den stora årliga folkvandringen. Flykten från landsbygden är konstant, men flykten till landsbygden begränsar sig till tre jultveckor, då städerna sover. Törnrosasömn och en stor del av det svenska folket lever nomadliv. Det är alltså industrisemestern som är i faggorna. Fabrikenas maskiner ska tystna, men ingen är där och njuter av tystnaden. Arbetsplatsen skall överges och glöms för tre veckor. Var? Det frågade vi

några blivande semesterfirare på Uppsala Ekeby och Nymanbolagen, och svaren vittnar om att vi är ett tilburet folk som inte föraktar Sverige som semesterland. Så avslappnad som på bilden sitter inte Carl Grip när han drejar, men om några dagar får han koppla av med älsklingsysselsättningen fiske under en biltur längs våra kuster. Mer om semesterplaner finns att läsa inuti tidningen under rubriken I förbitarten.

— Min fru har gjort mig norrlandsfrälst, berättade portvakten vid Ekeby, Jan Åhrberg. Fisk, hjortron och midnattssol skall han njuta av under semestern

I förbitarten Semesterdröm vid maskin: Hjortron och midnattssol

NORRLANDSFRÄLST

är Uppsala-Ekebys portvakt Jan Åhrberg. Han blir smått lyrisk i sin beskrivning av fjällnaturen däruppe. Fiske och hjortronlockning blir det under semestern och så ett besök hos svärföräldrarna i Norsjö. Förr vandrade man hela sträckan upp i fjällen och träffade sällan några andra. Nu finns det bilvägar så gott som överallt och fler än hr Åhrberg har upptäckt tjustringen med midnattssolen.

Södra Sverige har fröken Ulla-Britt Jansson, som glaserar lerfat på Ekeby, förluskat sig i. Hon är en inbiten campare och tycker om att ligga och lapa sol på en tältplats utanför Hälsingborg. — Det gör inget om det regnar heller, tycker hon. Inte ens en danmarks-tur har lockat henne, trots att höftre somrar i rad kunnat se "utlandet" mitt över sundet. Bilen som följer med får finna sig i att stå stilla och parkerad bredvid tältet under alla tre semesterveckorna!

U.N.T 4/7 -63
Trävaruhandlarna i Skåne
på höstträff i Landskrona

Presidiet. Ordf. direktör Sven-Åke Nidelius, Grip-flankerad av v. ordföranden, dir. Stig Åberg, Hälsingborg, t. ö. och föreningens ombudsman, dir. Sture Falk, Eslöv.

Under tatrik anslutning höll Skånes Trävaruhandlareförening på lördagen sitt halvårsmöte på Ständarpaviljongen i Landskrona. Programmet upptog förutom förhandlingar och föredrag samt på kvällen middag besök på Festival 63, där ganska naturligt bostadsutställningen tilldrog sig särskild uppmärksamhet. För medlemmarnas damer var en speciell Festival-visning anordnad.

Förhandlingarna leddes av föreningens ordförande, direktör Sven-Åke Nidelius, Grip, som i sitt rådräkt införande under rubriken "Att bevaka förtjänstläget" och under den efterföljande diskussionen kunde man konstatera, att man inom handeln med trä och annat byggnadsmaterial uppenbarligen är väl med sin tid samt att rationalisering gjorts i betydande omfattning.

Nordvrasna Skånes Tidningar 26/3

Kakelfabriks AB, Karlskrona. Fabriken VD, Thure Andréasson, avgår den 1 okt. med pension. Disp. för kakelfabriken, som är ett dotterbolag till Upsala-Ekeby AB, blir disp. Ivar Oddmark som närmast kommer från Träföreningens AB:s rörelse i Kristianstad. Han skall även fungera som merkantil chef för södra Sverige för koncernens samlade kakelproduktion.

Den Svenska Marknad

Som en bagerska med en lång brüda bullar såg Ulla-Britt Jansson på Uppsala-Ekeby ut, när hon kom och bar på nyglaserade leråskoppar. Hon längtar till tältsemester vid Skånekusten, dit hon ställer kosan för tredje året i rad

Karusellflickan

som på en kväll lärde svenska folket hänkla kopp.

Någon presentation av numera riksbekanta fru Signe Jakobsson torde väl vara onödig, men Gävle-red tror, att det skulle intressera läsekretsen, att veta hur det känns för en amatör att uppträda inför svenska folket. Därför har Red fattat pennan för en liten intervju med fru Jakobsson.

Hon berättar:

»Resan till Sthlm gick bra, fränsett att jag började känna mig nervös redan i Tierp, och värre blev det allt eftersom läget närmade sig Sthlm. Framkommen till huvudstaden letade jag mig fram till Karlaplan 4, där jag skulle anmäla mig för herr Per Martin Hamberg. När jag kom in på Radiotjänst, fick jag se en affisch på vilken det stod: »Utsått till kvällens föreställning». Då ångrade jag, att jag lydde Janssons råd att fara till Sthlm. Jag hade inte räknat med, att jag skulle uppträda för annan publik än radiolyssnarna. Just som jag skulle till att smita, kom herrarna Hamberg och Hyland och önskade mig välkommen till Radiotjänst och Sthlm. Efter en del prat om mitt arbete m. m. fick jag order om att återkomma kl. 17.00 för repetition.

Vid repetitionen fick jag i stort reda på vad som skulle hända under kvällens föreställning. Särskilt poängterades att jag skulle kallas för Petterson, vilket jag inte skulle få glömma att rätta till, innan jag lämnade scenen.

Klockan 19.45 befann jag mig innanför scenen och var då så nervös, en stackars kvinna kan vara. Då jag inte gick av och an på golvet, befann jag mig på toaletten. Några skådespelare, som också skulle uppträda, hade mycket roligt åt min dilemma, men de var också mycket hjälpsamma och förstående. Utan deras hjälp hade jag aldrig klarat mig.

Så stod jag plötsligt på scenen. Jag sneglade försiktigt på den fulltaliga publiken, och när jag såg alla dessa glada ansikten, och kände herr Hylands händer om mina, då försvann all min nervositet. Ja, vad som sedan hände känner de flesta till. Naturligtvis glömde jag att mitt rätta namn var Jakobsson och inte Petterson, kom inte ihåg att jag skulle rätta till detta förrän jag lämnat scenen. Jag sprang då tillbaka och tillrätt, visade herr Hyland, vilket publiken hade mycket roligt åt.

Så var det hela över, och då skådespelarna tyckte jag klarat mig briljant, kände jag mig åter lugn och glad och var ej längre »lömsk» på Jansson som »lurat» mig till Sthlm.»

Så slutade fru Jakobsson sin berättelse om Karusellbesöket.

Gävle-red ber att få gratulera fru Jakobsson samt tacka för det utmärkta sätt på vilket hon skött sin uppgift som representant för Gävlefabriken. SOJ.

Karusellbesöket.

Gävle-red ber att få gratulera fru Jakobsson samt tacka för det utmärkta sätt på vilket hon skött sin uppgift som representant för Gävlefabriken. SOJ.

Karusellbesöket.

Gävle-red ber att få gratulera fru Jakobsson samt tacka för det utmärkta sätt på vilket hon skött sin uppgift som representant för Gävlefabriken. SOJ.

Karusellbesöket.

Fru Jakobsson vid sin arbetsplats.

heten i handarbetet genom förenkling och uppdelning av arbetsprocesserna.

Utländska marknader..

De utländska marknaderna kan för Japans keramiska produktion grovt uppdelas i: den amerikanska marknaden, den ostasiatiska marknaden och den sydasiatiska marknaden. En beräkning av exportkontrakt och ansökningar om export från krigets slut till våra dagar, visar, att USA, som före kriget var den största kunden och då köpte 30% av exporten av keramiska artiklar, nu svarar för 50% av denna export. Till de ostasiatiska och sydasiatiska marknaderna har det nu under de senaste åren varit en stor export av japanska varor. Detta anses bero

på goda geografiska och ekonomiska förbindelser liksom också på låga priser.

Mången åskådare trodde säkert, att hela fabrikskomplexet var tillspillogivet, när elden rasade som värst i gamla tegelbruket. Brandmännen förtjänar höga lövord för sitt ingripande vid denna stora industribrand. Tack vare snabb utryckning och mycket skickligt arbete kunde elden hejdas, innan oersättliga värden blev lågornas rov. Både brandmän och andra anställda vid fabriken utförde ett utomordentligt arbete.

Den maskinella utrustning, som förstördes genom branden, inskränkte sig efter vad man på natten kunde ange till de flamugnar och stora pressar, som användes vid platt- och blomkrukstillverkningen. I hotande närhet låg emellertid tubugnar

och tunnelugnar, som är inmonterade i keramikavdelningen.

Inspelning av Karusellen den 20/1 1951 med Georg Rydeberg, Lennart Hyland och Maj Nordvander.

11 NOV. 1964

AN FÖRETAGSKLIPP
Stockholm 7
Tel: 08/11 10 00
11 10 45, 11 10 46

Uppsalaområdet behöver mer kvinnlig arbetskraft

Flera av industrierna i uppsalaområdet söker kvinnlig arbetskraft. Uppsala-Ekeby (bilden) är en av dem och dessutom finns lediga platser både inom verkstads-, livsmedels- och konfektionsindustrin. Också de mer traditionellt kvinnliga områdena som handeln, kontoren och sjukvården behöver fler kvinnor för sina uppgifter

Uppsalaområdet...

Forts. fr. sid. 1

inom industrin, handeln eller sjukvården för att nämna några av de stora arbetsområdena, som är aktuella, har möjlighet att genast få arbete genom arbetsförmedlingen eller få en kortare utbildning genom arbetsförmedlingen för att redan från början kunna känna sig hemma med arbetsuppgifterna. Introduktionskurser ordnas som UNT tidigare nämnt för arbeten inom keramikindustrin, konfektions- och livsmedelsindustrin och inom verkstadsindustrin.

Man har erfarenhet av att kvin-

nor passar alldeles utmärkt på platser som sedan gammalt ansetts vara typiskt manliga — undantag är dock tungt arbete.

Valfriheten är mycket stor, säger byrådirektör Ahlén. Lediga lördagar rekommenderas på de flesta industrier och man anställer både på heltid och heltid. Det är bara att välja. På dem som anmäler sig till någon förutbildning ställs inga krav på arbetsinsatser genast. Man kan vänta om man så vill någon eller några månader innan man börjar arbetet. Förtjänstmöjligheterna betecknas som mycket goda.

Fler hemsamariter behövs också och utbildningsmöjligheter finns. Som hemsamarit kan man i stort sett välja sin arbetstid själv. Och som tidigare söker både handeln och kontoren kvinnlig arbetskraft. Anmälningar kan som sagt göras till arbetsförmedlingen, avdelningen för industri och hantverk, och där kan man givetvis också få närmare upplysningar om de olika möjligheter som ges nu.

Kvinnor är för närvarande en utomordentligt eftertraktad arbetskraftsreserv. En kampanj för att intressera kvinnor i olika åldrar för yrkesarbete på heltid eller deltid pågår i hela landet och uppsalaområdet har all anledning att delta i den eftersom man just nu har omkring ett hundra lediga platser inom olika företagsformer, som skulle passa kvinnor.

Det är främst kvinnor i 30-40-50-årsålderna, som man hoppas på, säger byrådirektör Lennart Ahlén. De yngre är ofta redan förvärvsarbetande eller har småbarn att ta hand om. De hemmafruar som är intresserade av någon uppgift

Forts. sid. 6 sp. 2

UNT
M/M-64

Kvinnliga arbetare

erhålla omedelbart anställning.

Skolflickor

14-15 år anställas, även omgående, å våra dekora-tionsavdelningar för arbete under sommaren.

UPSALA-EKEBY A.-B., EKEBYBRUK.

Kvinnliga

Yngre, bildad dam

med intresse för porslin, glas och heminredning sökes för vårt dotterbolag

A/B UPSALA PRESENTA

Närmare upplysningar lämn. av fru Nilsson, tel. 42600.

UPSALA EKEBY A.-B., EKEBYBRUK

Uppsala Nya Tidning 2.3.1948

Uppsala stadsarkiv

Yngre byggnadsingenjör

erhåller anställning hos större byggnadsmaterialfirma i mellersta Sverige såsom försäljare och arbetsledare för specialarbeten: asfalt, parkett, plattsättning m. m. Svar med betyg och löneanspråk till "Framtidsplats—byggnadsingenjör", A/B Svenska Telegrambyråns Annonsavdelning, Stockholm, f. v. b.

BN

24/11-45

Yngre, manlig kontorist

med hög för avlöningsarbete och arbetarstatistik får snarast möjligt anställning å Upsala-Ekeby A/B:s kontor, Ekebybruk. Skriftliga ansökningar med referenser, betyg och lönepretentioner insändas per post märkta "Personalavdelningen" eller avlämnas personligen å brukskontoret — hänvändelse till personalchefen kl. 17—17,30.

UPSALA-EKEBY AKTIEBOLAG.

UNT
23/11-46

Yngre, kvinnlig kontorist

med realskoleexamen och handelsskola samt utbildning i maskinskrivning erhåller omgående anställning å Upsala-Ekeby A/B:s kontor, Ekebybruk. Skriftliga ansökningar insändas per post, märkta "Personalavdelningen", eller inlämnas personligen å brukskontoret. Hänvändelse till personalchefen.

UPSALA-EKEBY AKTIEBOLAG.

UNT
23/11-46

Yngre tidsstudieman

sökes till våra fabriker vid Ekebybruk. Ansökan med löneanspråk till

UPSALA EKEBY AB EKEBYBRUK.

1946

Manliga

Vaken ung man

erhåller omg. anställning som biträde till lagerchefen å vår keramikavdelning. Platsen sökes personligt i morgon, tisdag kl. 9—10.

UPSALA EKEBY A.-B.

Ekeby bruk.

Vakthund

lämplig att åtfölja nattvakt

köpes omgående.

UPSALA-EKEBY A.-B.

Ekebybruk

VARNING!

TILL FÖRÄLDRAR och MÅLSMÄN
BOENDE VID KUNGSGÄRDET
och ERIKSBERG

Trots upprepade framställningar förorenas våra
slambassänger fortfarande genom ikastade stenar,
brädbitar, jord och dylikt. Då stora extra kostna-
der härigenom orsakas oss komma vi hädanefter
göra föräldrar och målsmän ansvariga härför

UPSALA-EKEBY AB.
EKEBYBRUK

Upsala-Ekeby lägger ned kakeltillverkning — den sista i Sverige

Upsala-Ekeby AB var en gång ett Uppsalaföretag man-förknippade med tegel och kakel. Men tegeltillverkningen är sedan länge försvunnen och kakelfabriken — den sista i Sverige — avvecklas successivt och är helt nedlagd till årsskiftet.

Men Upsala-Ekeby lever fortfarande. Det är en stor koncern som med en omsättning på 2,8 miljard för 1998 kom på fjärde plats på listan över de största företagen i Sverige.

Men i dag är Upsala-Ekeby knappt ett Uppsalaföretag längre. Vardagliga lägger koncernens huvudkontor kvar i den gamla disputeringsvillan i Ekeby. Men där arbetar bara fem personer — man ansvarar kvar i Ekeby för ett pågående och gamla byggnads- och sår dom stora tillverkningsanläggningar. I framtiden kommer Upsala-Ekeby också tillverka i Uppsala ett femtiotal nya fabriker i Fyrisland som koncernen syftar för dotterbolaget Skanska Keramik AB.

Upsala-Ekeby har med åren förlorat sin produktionsinriktning, och man har valt att expandera på andra platser än Uppsala.

— Vi har övergett allt som varit ekonomiskt lönsamt, säger Uppsalaförbundsstyrelsens ordförande Hans Strandberg.

Edöpta glasbruk

I dag finns koncernens tunga satsningar i Västergötland och Skåneland. Ellerstens i Lillaköping — ett dotterbolag inledd 1981 — sysselsätter ca 200 av Upsala-Ekeby:s anställda i

1988 överlämnade. Och 1991 var glasverksamheten. Upsala-Ekeby tyckte absorptionen som en varande. Årsmötet öppnades och där under namnet Kalle i Upsala-Ekeby har ca 200 av absorptionen i Skåneland.

Närstod — per till och till, metoder Upsala-Ekeby:s anställda. Man är helt inriktad på i Skåneland eller i andra delar av koncernen. Förstärkt av, kallt. Skåneland per till och till i Skåneland. AB till de största av i koncernens program.

Marknadsinriktat

— Vi har övergett alla andra verksamheter till marknadens fördel, säger i Skåneland, VD för Upsala-Ekeby, Hans Strandberg. Han har sin arbetsplats i Uppsala. Han har svarat på ett av de mest lämnat de senaste åren. Skåneland är företag som tillverkar glas. Uppsalaförbundet har ett av de mest lämnat de senaste åren. I Skåneland har man ett stort produktionsprogram för det stora Skåneland tillverkar.

Flera dotterbolag

och det är ett av de mest lämnat de senaste åren.

Kalle Jonsson, ordförande i Uppsalaförbundet, säger att det är en av de mest lämnat de senaste åren.

”Avvecklingen är tragisk”

När Upsala-Ekeby:s kakeltillverkning inom kort helt avvecklas innebär det att den sista tillverkningsanläggningen på Ekeby i Uppsala försvinner.

Holländarna av kakeltillverkningsanläggningen innebär också att tillverkningsanläggningen och att tillverkningsanläggningen i Skåneland överlämnas till Skåneland.

— Det har blivit väldigt svårt att hitta någon som vill ta över anläggningen här, säger Kalle Jonsson.

Det är en av de mest lämnat de senaste åren.

villan på Upsala-Ekeby är en av de mest lämnat de senaste åren.

Kalle Jonsson är ordförande i Uppsalaförbundet. — Det är väldigt svårt att hitta någon som vill ta över anläggningen här, säger Kalle Jonsson.

— Det har blivit väldigt svårt att hitta någon som vill ta över anläggningen här, säger Kalle Jonsson.

Det är en av de mest lämnat de senaste åren.

Företaget avskedar halva arbetsstyrkan för att Gefle Porslins ska överleva. Säger man ...

Detta är början till slutet för porslinsfabriken

tror de anställda.

Vi vill rädda fabriken i Gävle. Därför tvingas vi avskeda folk, sa koncernchefen för Upsala-Ekeby när företaget varslade ett 50-tal anställda vid Gefle Porslinsfabrik om avsked i oktober förra året. Det här är nog bara början till slutet, tror de anställda, som befvarar att de avskedanden som företaget genomför kommer att följars av flera. Mycket pekar på att fabriken inte har någon framtid.

Det tycks också som om de anställda får rätt. Mycket tyder på att företaget inte längre tänker satsa på Gefle Porslinsfabrik.

Av LASSE STRANDBERG

Det var i oktober förra året som företagsledningen informerade de anställda vid Gefle Porslinsfabrik att 50 kollektivanställda skulle avskedas. Två tredjedelar var kvinnor. Senare ändrades företags varsel till att gälla 70 kollektivanställda.

Eva Persson slipar bort rester från bränningen. Hon sitter i den stora fabrikskällaren, där nu allt arbete med porslins sker.

Hedquist (m) presenterar ny lösning:

Nytt huvudbibliotek i Ekeby Kvarteret Sandbacken säljs

Uppsala kan relativt bygga om Uppsala-Ekeby snabbt få ett nytt huvudbibliotek genom att Ekebybruk. Huset kan rymma både arkivlokaler och fungera som kombinerat huvudbibliotek och filial för västra Uppsala.

Uppsala. Det passer stadsbyggnadskommunstyrelsen Lennart Hedquist (m) när han i dag presenterar den här lösningen av Uppsalas senaste biblioteksproblem.

I Lennart Hedquists förslag ingår att kvarteret Sandbacken, omgivet Sverdrödgatan, St Olofgatan, Östgarternagatan och Klostergatan i Uppsala city säljs ut. Kommunens bytte till sig kvarteret redan 75 för att bygga biblioteket. Pengarna från markförsäljningen skall användas till att klara ombyggnaden i Ekeby.

Det mest intressanta förslaget är att Östra Agatan, som är 40 år gammalt och mycket nedslitet, beibehålls, renas och används som filial i stadsbiblioteket.

Den här lösningen innebär också att stadsarkivet och folkrörelselivet får nya lokaler i Ekeby. Och det är en den vägen som tecknas på ett biblisk i Ekebybruk, 2,5 km från centrum, 1600.

Uppsala kommunfullmäktige beslutade i förra veckan att Uppsala-Ekeby Alfa gemensamt skapar ett arkivhus för stadsarkivet, folkrörelselivet och landsarkivet. Den ombyggnaden är i stort sett färdigplanerad.

Det är under diskussioner om den ombyggnaden, som Lennart Hedquist släkt igen som bibliotek i Ekeby, en idé som han hälsat lammna i ledningsarbetet i hög utsträckning med kommunstyrelsens Engblom och Agert idt.

Lennart Hedquists förslag, som säkert blir mycket diskuterat skall ses med bakgrund av att ett helt enligt kommunfullmäktige som i förr beslutade bygga nytt huvudbibliotek i kvarteret Sandbacken. Det var det viktigaste förslaget i en uppmärksammande arkitektutvärdering med en väl värdande arkitektur som skulle genomföras.

Selén äger har Lennart Hedquist som stadsbyggnadskommunstyrelse under sig och ett behov är haft biblioteksfilialen på sin lant utan att kunna lösa ärendet vidare till rådet förverkligande efter en delbeträff. Nu presenterar han i stället ett nytt förslag.

här och biblioteket skall vara färdigt så att det kan fungera både som huvudbibliotek och filial. Från det här stora förslaget skulle också boken kunna distribueras till alla filialer, säger Lennart Hedquist.

Samlad till han nämner ha en utvärdering på data, så att meningarna vid alla filialer på skären kan få boken om var en bok finns och få den beställd till smatt dock därpå. Det här förslaget innebär en ökad utrustning på filialerna, tycker Hedquist men samtidigt uträknat har personligen om Ekebybrukfilialen kommer att beibehållas om Ekebybiblioteket byggs.

— Ett utbygge i kvarteret Sandbacken kan bli en givare i höst, det innebär krav på redovisning av filialer. Personligen anser jag att vi kan genomföra den lösningen och göra de händer omprövningar från i en terminsavgift och kollektivtrafik som förlagen blir nödvändiga, säger Lennart Hedquist.

Näst bästa
När det gäller den "näst bästa lösning" som Lennart Hedquist lägger fram, kräver den en snabb förskickning till ett bra grej av kvarteret Sandbacken. De äldre kulturlokaler som i dag står kvar i hörnen Sverdrödgatan—Klostergatan, i det gamla arkiva kvarteret, har Uppsala kommun hittills sagt skall beibehållas. Om alla tre husen skall beibehållas liksom den låga byggnadshöjd i kvarteret som gör det arkitekturintressant, är något som får diskuteras vid en förskickning, menar Hedquist.

Den "näst bästa lösning" som Hedquist presenterar är inte den bästa. Andra har varit tillgängliga av motstående huvudbiblioteket, ombyggnad av Almqvist & Wiksell hus i kvarteret Kaniken vid Västra Agatan och gamla varuhuset Epa. Men huvudförslag i stort till är har varit utbyggnad i kvarteret Sandbacken.

Ten: GUNNAR CARLSSON
Bild: BENGT BACKSTRÖM

NEJ biblioteks- chefen är skeptisk

En bild av havererad kulturpolitik i Uppsala?

- Det är den här byggnaden (bilden i k) vid Ekebybruk 2,5 km väster om Uppsala city som föreslås bli bibliotek. Det här huset var tidigare peckat för Uppsala-Ekeby, men ägs nu istället av andra brukshusen av Uppsala kommun. Huset har tidigare ritats om för att bli arkivlokaler
- Kvarteret Sandbacken (bilden i v) sett från Klostergatan i Uppsala city. En bild av en havererad kulturpolitik? Ja, debatten har nu gått i Uppsala. Kvarteret Sandbacken är arvsett, men det beslutade biblioteksbygget dröjer. Nu diskuteras andra lösningar

— Det har gått ett och ett har gått ut sedan ett enligt politiskt har varit tilligt om Sandbacken. Den 1980 kom ut i i januari för en förslag om hur det skall genomföras. Förslaget får ett helt utvärderingsarbete, tycker Ekeby-Larsson.

— Om det förmodas inte Sandbacken skulle bli ett, måste man vänta huvudbiblioteket vid Östra Agatan byggas om. I det laget till vi förslaget diskuteras vilka funktioner som skall flyttas ut och till, säger Ekeby-Larsson.

Ekeby-Larsson är positiv till diskussionen, men väntar annars tycks att Lennart Hedquist klarar ut i en verksamhet han inte kanter till.

"Ekeby blir bara ett bokmagasin"
• Råd då socialdemokraterna fast vid beslutet om utbyggnad i kvarteret Sandbacken?
— Ja, det gör vi. Vi får försöka klara ett genomförande, säger uppmärksammade Lars Eric Eriksson.

— Ett bibliotek i Ekeby blir i egentlig mening ingen huvudbibliotek utan ett magasin. Jag tycker det här var ett sätt att försöka använda. Vissa Hedquist na en snabb lösning skulle han säga på Sandbacken, men nu när han utgången all mål att ytterligare fördröja ärendet.

"Går inte dela upp city—Ekeby"
• Biblioteksstyrelsens ordförande Allan Eriksson (m), som engagerat sig för en lösning i Sandbacken, är uppenbart inte entusiastisk över Ekeby-förslaget.
— Det blir inget huvudbibliotek i Ekeby, det blir i så fall en filial. Om det går att dela upp mellan city och Ekeby och göra det mest intressant. Det måste utredas, tycker Allan Eriksson.

Man förordar en avskatta och inre ta definitivt ställning till partikommunen Hedquists förslag. Till vidare säger han sig vara intressad på ett bygge i Sandbacken.

"Finns skäl pröva idén"
• Det var folkpartiet som genom vill föra kommunstyrelsen Gunnel Arvillak idt i en gång planeringen av Sandbackenbygget den senaste ombyggnaden. Vad säger du portat i dag?
— Ekebybyggnaden är ingen bra idé, men kanske är det den enda genomförbara förslaget. Det vore skäl att pröva idén, säger Per-Årne Agert idt.

Folkpartiet är dock inte på det här stadiet något all rätt upp beslutet om Sandbacken.

"Vi klarar inte nybygge"
• Kommunstyrelsens förskickning

3 delar
70 % avrytt
30 % all
stor 36—46
564:-

Sundins
Östra Agatan 27
018/13 58 14

SKO August GRÄNBY CENTRUM UPPSALA

Bekväma Pumps
svart mjukt skinn
röhätta i lack
179:-

det gäller

EKEBYDIREKTÖR POSITIV TILL PERMANENT EKEBYUTSTÄLLNING

I en mörk och dammig källare i den gamla Ekebyfabriken står hylla efter hylla med gamla gipsformar från tillverkningen.

Ekeby bruks Invests direktör Göran Ågerup vill gärna att den kvarvarande utrustningen från Ekebys produktionstid ska komma ut i ljuset igen, och kan tänka sig ställa en lokal till förfogande för utställningsverksamhet.

Sedan Göran Ågerup köpte södra delen av Ekebyområdet 1985 har den gamla fabriken efterhand fyllts med småföretag av olika karaktär. Här finns Friskis & Sveltis, pizzeria, solarium, Ekebyskolan med mera.

Men fortfarande finns det en yta som inte är renoverad, den sk Gropen. Det är ett stort utrymme med gammal fabrikslokalkaraktär. Här gick vagnarna med keramik till tunnelugnarna, som vätte mot väster (dvs längs med husfasaden mot den gamla järnvägsbanan). Fortfarande finns det

Tusentals saker kvar. — Museet var här och plockade med sig några saker, men det finns fortfarande tusentals gipsformar kvar från keramikproduktionen, berättar Göran Ågerup.

Ekebyutställning 1992

Fyriskällan

Gemensam programverksamhet
- föredrag, visningar och utställningar

- ❖ Tisdag 20 mars kl 14
Guidad tur i Fyriskällans samlingar och arkiv
- ❖ Tisdag 27 mars kl 18
Bakom kulisserna på Allt för Sverige.
Släktforskare Fredrik Mejster berättar
- ❖ Tisdag 10 april kl 18
Sparade ögonblick – pressbilder från
folkhemmets Uppland.
Antikvarie Barbro Björnemalm berättar

Program: www.bibliotekuppsala.se/fyriskallan

